

Strategický plán rozvoje města Šlapanice 2020 - 2025

A.1 Socioekonomická analýza města

Doba zpracování:	duben 2019 – listopad 2019
Pořizovatel:	Město Šlapanice
Zpracovatel:	AQE advisors, a.s.

Strategický plán rozvoje města Šlapanice byl zpracováván s využitím „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Obsah

ÚVOD.....	4
1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ ŠLAPANICE	5
1.1 Poloha	5
1.2 Urbanistický charakter	5
1.3 Historie města	6
1.4 Správa města	7
1.4.1 Orgány města Šlapanice	7
1.4.2 Orgány zastupitelstva a rady města.....	8
1.4.3 Vztahy městského úřadu k organizacím, jejichž zřizovatelem je město Šlapanice	9
1.4.4 Subjekty, v nichž má město Šlapanice svého zástupce.....	9
1.4.5 Městský úřad	10
1.4.6 Řízení rozvoje města	11
2 OBYVATELSTVO	13
2.1 Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1860 - 2018).....	13
2.2 Vývoj počtu obyvatel 1991 - 2018	14
2.3 Pohyb obyvatel 2008 - 2018	14
2.4 Věková struktura obyvatel.....	16
2.5 Ostatní statistiky	19
2.5.1 Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání.....	19
2.5.2 Sňatky, rozvody a potraty	20
2.5.3 Zadluženost obyvatel.....	21
3 HOSPODÁŘSTVÍ	23
3.1 Trh práce	23
3.1.1 Komparace - podíl nezaměstnaných osob (%).....	24
3.1.2 Vývoj nezaměstnanosti ve Šlapanicích	25
3.2 Ekonomické subjekty	26
3.2.1 Zaměstnavatelé ve Šlapanicích	28
4 DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	30
4.1 Dopravní infrastruktura	30
4.1.1 Silniční síť	30
4.1.2 Parkování ve městě	33
4.1.3 Autobusová doprava	33
4.1.4 Trolejbusová doprava	34
4.1.5 Železniční doprava	35

4.1.6	Letecká doprava.....	35
4.1.7	Pěší a cyklistická doprava.....	35
4.2	Technická infrastruktura.....	37
4.2.1	Vodovodní síť.....	37
4.2.2	Kanalizační síť, čištění odpadních vod	38
4.2.3	Nakládání s odpady	38
4.2.4	Rozvodné sítě	39
4.2.5	Telekomunikace a radiokomunikace.....	40
4.2.6	Zásobování plynem a teplem	40
5	OBČANSKÁ VYBAVENOST	41
5.1	Vzdělanostní infrastruktura.....	41
5.2	Zdravotní a sociální péče.....	43
5.2.1	Zdravotnictví	43
5.2.2	Sociální péče	44
5.3	Bezpečnostní situace	45
5.4	Kultura, sport, volný čas	47
5.4.1	Kultura	48
5.4.2	Sportovní vyžití a volný čas	50
5.5	Ostatní občanská vybavenost.....	52
5.6	Bydlení	54
6	PAMÁTKY A CESTOVNÍ RUCH	57
6.1	Cestovní ruch ve městě.....	57
6.2	Ubytovací a stravovací zařízení	58
6.3	Kulturní památky	58
7	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	61
7.1	Přírodní podmínky	61
7.1.1	Geologické a půdní podmínky	61
7.1.2	Podnebí.....	62
7.1.3	Vodstvo	62
7.1.4	Půdní fond.....	63
7.2	Ochrana přírody	64
7.2.1	Kvalita ovzduší.....	66
	Příloha	68
	Seznam použitých zkratk	70
	Seznam tabulek	71
	Seznam obrázků a grafů.....	72

ÚVOD

Strategický plán rozvoje města Šlapanice vytyčuje základní směry budoucího vývoje města v období 2020 – 2025 a umožňuje vedení města komplexně identifikovat potenciál rozvoje města ve střednědobém období.

Sociálně ekonomická analýza města popisuje aktuální stav, vývoj a rozvojové možnosti klíčových oblastí života ve městě Šlapanice. Při tvorbě sociálně ekonomické analýzy bylo u některých klíčových oblastí provedeno relevantní výběrové porovnání statistických ukazatelů vůči SO ORP Šlapanice, okresu Brno-venkov, Jihomoravskému kraji popř. ČR. Základním charakterem sociálně ekonomické analýzy města je zmapovat stav aspektů života na daném území. Smyslem dokumentu je vytvořit přehledný a podrobný koncept výstižně charakterizující oblasti života ve městě, které jsou pro následný vývoj v území klíčové.

Při tvorbě sociálně ekonomické analýzy města bylo zapotřebí přistupovat ke sběru informací s rozmyslem a s nadhledem. Cílem výstupu není zahlcení daty a podání zcela vyčerpávajícího přehledu všech oblastí života města, ale především jejich cílený výběr s ohledem na důležitost, která zohledňuje jejich provázanost a vzájemnou závislost, tedy vytvořit vhodnou základnu pro následnou formulaci SWOT analýzy, vize a cílů.

Během přípravy a tvorby sociálně ekonomické analýzy města je důležitým aspektem komunikace s pracovníky města, politickými představiteli a širokou veřejností.

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ ŠLAPANICE

1.1 Poloha

Geografická poloha města je velmi významným faktorem, který do značné míry předurčuje socioekonomický vývoj města. Atraktivita polohy města je určena vzdáleností od:

- rozvojových center (měst, aglomerací),
- rozvojových os (zpravidla hlavních dopravních, zvláště silničních komunikací).

Město Šlapanice, včetně její části Bedřichovice, se v rámci České republiky nachází v okrese Brno-venkov v Jihomoravském kraji na potoce Říčka, necelých 10 km jihovýchodně od Brna. Město Šlapanice tak není v žádném případě ovlivněno izolovanou polohou města. Katastrální území obou obcí leží na přechodu dvou velkých celků, mladší soustavy Karpatské, východně a jihovýchodně je Pratecká vrchovina jako součást Dyjskosvrateckého úvalu; jedná se převážně o nížinu pahorkatovitého reliéfu s nejvyšším kopcem Žuráň 286 m (samy Šlapanice 220 - 230 m), severně je slepencový přírodní krajinný útvar Líchy (údolí k Bedřichovicím) a dále výběžky Dražanské vysočiny jako jižní část Moravského krasu (jeskyně Pekárna aj.).

Osu území tvoří potok Říčka, území obou sídelních útvarů postrádá souvislejších porostů - krajina má charakter bezlesé kulturní stepi. Klimaticky je celá aglomerace poměrně příznivá, oblast lze označit jako teplou, mírně suchou s mírnou zimou, kde převažují severozápadní větry. Hydrologicky je oblast chudá na podzemní vody, z hlediska geologických poměrů převládají sprašové hlíny, spraše a jíly se základovou půdou podmínečně vhodnou.¹

1.2 Urbanistický charakter

Město Šlapanice leží v nejužším zázemí druhého největšího města ČR – Brna. Podle vyhlášky č. 561/2006 Sb. patří město Šlapanice do Brněnské aglomerace, což je možno chápat, jako prostor vzájemných intenzivních vazeb města Brna a jeho okolí. Bez ohledu na administrativní hranice tvoří Šlapanice a ostatní obce v okolí Brna s Brnem jeden funkční celek. V tomto území dochází k intenzivním dojížděkovým tokům do zaměstnání, škol a za službami a rovněž k postupné expanzi jádrového území města do příměstského provozu.²

¹ Zdroj: <https://www.slapanice.cz>

² Zdroj: Územní strategie aglomeračních vazeb Brna a okolí [online]. Dostupné z: http://up.krjihomoravsky.cz/download/US/2231/US_BA_soubory/US_BA_text.htm

Šlapanice mají svůj typický tvar a polohu, což se jednoznačně odvíjí od blízkého sousedství se samotným městem Brnem. Díky jeho poloze a tvaru ho tak nelze považovat za venkovský mikroregion. Mikroregion Šlapanice je mikroregionem tzv. „přechodného“ typu. Prokazuje se jak městskými, tak venkovskými znaky. Dalším specifikem je jeho značná centralizace k Brnu. Městský úřad se nachází nejen ve Šlapanicích, ale i v centru města Brna.³

Do katastrálního území Šlapanice u Brna zasahuje areál mezinárodního letiště Brno-Tuřany. Z pohledu urbanistického vývoje a perspektivy rozvoje města se jeví jako vhodné budovat podmínky pro posílení funkce centrální zóny změnou způsobu využití stávajících ploch výroby na plochy smíšené obytné⁴.

1.3 Historie města

Podle archeologických nálezů se udává osídlení pod dnešním městem a okolím již od starší doby kamenné. Slovanské osídlení zde existovalo v období Velké Moravy v 9.–10. století (nálezy v horní části dnešního Masarykova náměstí blízko kostela) a podle křesťanského pohřebiště z 11. století. Na přelom 12. a 13. století je datován také vznik šlapanické scholasterie, která v současnosti slouží jako muzeum, je lokalizována na dnešním Masarykově náměstí a je nemovitou kulturní památkou ČR. Podle prvních písemných zmínek v latinsky psané listině olomoucké kapituly existovala zde již v roce 1235 osada s kostelem a farou.

Ve 13. století a za raného středověku byly Šlapanice dosti bohatou osadou, k čemuž pravděpodobně přispívaly staré kupecké cesty vedoucí blízkým okolím, později pak udělení městských privilegií. Vzhledem ke své poloze však byly v následujícím vývoji mnohdy objektem vojenského drancování, a to jak od Tatarů, Uhrů a Švédů, tak od českých pánů a město také několikrát vyhořelo. Na počátku 17. stol. ztratily Šlapanice na významu i na svém bohatství, protože obchodní cesty se odklonily směrem na Brno. Svůj význam mělo město v období napoleonských válek, neboť zde jednak pobýval vrchní velitel rusko-rakouských vojsk Kutuzov, ale sídlil zde i sbor Napoleonovy armády, který v místním zámku a v bývalé scholasterii nechal zřídit lazaret. V roce 1866 se zde zastavila pruská vojska cestou od Hradce Králové, kde proběhla významná bitva v rámci prusko-rakouské války. Město mělo vždy spíše zemědělský charakter, ale v 19. století se zde začíná rozvíjet i průmysl, pouze spíše střední velikosti. Město se stává spádovou oblastí, vznikají školy i úřady. Ve zdejším zámku byly v roce 1814 položeny základy První brněnské strojírny a 60 let (od sedmdesátých let 19. století do třicátých let 20. století) v sídelním útvaru existoval také cukrovar.

³ Zdroj: BINEK, Jan. Venkovský prostor a jeho oživení. Brno: Georgetown, 2007, 137 s. ISBN 80-251-19-5.

⁴ Zdroj: Územní plán města Šlapanice.

V roce 1869 byl ve městě zřízen poštovní úřad a v roce 1887 byla uvedena do provozu Vlárská dráha, na jejíž trase leží i Šlapanice. Město zůstávalo i nadále spíše střediskem zemědělské oblasti a dělnická práce v průmyslové výrobě byla místním obyvatelům poskytována hlavně v Brně. Na areál zdejšího cukrovaru navázala ve třicátých letech 20. století papírna, později Brněnské papírny, n. p.. Od roku 1911 zde funguje veřejné osvětlení. V letech 1937–1943 zde byla také v běhu místní elektrárna. Šlapanice získaly statut města v roce 1965 s postavením střediskové obce.

Z hlediska technické vybavenosti města lze uvést, že jeho zastavěná část byla odkanalizována již v padesátých letech minulého století. Dopravní spojení s Brnem bylo výrazně zintenzivněno od května 1954, kdy začal do města jezdit trolejbus z Brna, kam tehdy dojíždělo přes 2 tis. obyvatel Šlapanic. Plynofikace probíhala ve městě v letech 1964–1996 a vodovod byl dokončen ve 2. polovině 70. let. V roce 1975 došlo k regulaci a napřímení koryta místního toku (Říčka), který se v minulých letech často rozvodňoval. V roce 1976 byl rozšířen hřbitov a postavena nová obřadní síň. V roce 1979 byl otevřen první školní rok v nové základní škole situované nedaleko náměstí a vzdělávací instituce byly posíleny otevřením gymnázia v roce 1993 v bývalém zámku.

Území města Šlapanice v minulosti zahrnovalo i území jiných obcí v okrese Brno-venkov. Kromě Bedřichovic, které se ke Šlapanicím připojily 1. 8. 1976 (měly tehdy 348 obyvatel) a zůstaly pod nimi dosud, se staly ke stejnému datu součástí Šlapanic také Ponětovice se svými 363 obyvateli. K 1. 1. 1986 byly pod Šlapanice zahrnuty také Jiříkovice (787 obyvatel), Kobylnice (884 obyvatel) a Prace (734 obyvatel). Všechny části obce s výjimkou Bedřichovic se osamostatnily v roce 1990, Kobylnice již 27. 2. 1990 a ostatní 23. 11. 1990.⁵

1.4 Správa města⁶

Město Šlapanice je podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území města. Je veřejnoprávní korporací, má tedy vlastní majetek, se kterým hospodaří. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

1.4.1 Orgány města Šlapanice

Město Šlapanice je veřejnoprávní korporací, která má postavení právnické osoby – v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

⁵ Zdroj: <https://www.slapanice.cz/historie/>

⁶ Zdroj: Organizační řád schválený radou města 05/2019.

Mezi orgány města Šlapanice patří:

- zastupitelstvo města,
- rada města,
- starostka,
- městský úřad,
- městská police.

Město Šlapanice je spravováno zastupitelstvem města, jehož členové jsou voleni na funkční období čtyř let. Zastupitelstvo města Šlapanice má 21 členů.

Výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti je rada města, jejíž členové jsou voleni zastupitelstvem. Rada města Šlapanice má 5 členů.

1.4.2 Orgány zastupitelstva a rady města

Výbory zřizuje na základě ustanovení § 84 odst. 2, písm. l, zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů zastupitelstvo města a plní úkoly, kterými je zastupitelstvo pověřeno. Ze své činnosti se jemu také odpovídají, předkládají mu svá stanoviska a návrhy, fungují jako iniciativní a kontrolní orgány.

Výbory zřízené Zastupitelstvem města Šlapanice:

- finanční výbor,
- kontrolní výbor,
- osadní výbor Bedřichovice.

Komise fungují jako iniciativní a poradní orgány, svá stanoviska a náměty předkládají radě města, která je na základě ustanovení § 102, odst. 2, písm. h, zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zřizuje.

Komise zřízené Radou města Šlapanice:

- komise kulturní,
- komise sportovní a volnočasová,
- komise sociální a pro Zdravé město,
- komise Rada seniorů,
- komise územního rozvoje.

Komise zřízené starostkou města Šlapanice:

- komise pro sociálně – právní ochranu dětí - komise zřízená starostkou města podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- komise pro projednávání přestupků,
- povodňová komise (ve spolupráci s krizovým řízením),
- komise škodní a likvidační.

1.4.3 Vztahy městského úřadu k organizacím, jejichž zřizovatelem je město Šlapanice

Organizace, jejichž zřizovatelem je město Šlapanice, se řídí svými zřizovacími listinami a statuty. Městský úřad vykonává vůči organizacím, jejichž zřizovatelem je město, kontrolní činnost a poskytuje jim metodickou a odbornou pomoc, pokud nestanoví zvláštní zákon jinak.

Město Šlapanice je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací:

- Mateřská škola Hvězdička, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace,
- Mateřská škola Zahradka, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace,
- Základní škola, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

Organizační složky města Šlapanice, které metodicky vede MěÚ a vykonává vůči nim kontrolní činnost:

- Městská knihovna Šlapanice, organizační složka města Šlapanice - spadá do odborné působnosti místostarosty, který nad její činností vykonává dohled,
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Šlapanice - spadá do působnosti místostarosty, který vykonává dohled nad její činností.

1.4.4 Subjekty, v nichž má město Šlapanice svého zástupce

Město Šlapanice má svého zástupce u těchto subjektů:

- Svazek obcí pro vodovody a kanalizace, svazek obcí,
- Bytové družstvo Šlapanice, družstvo,
- Mohyla míru - Austerlitz, o. p. s.,
- SATESO, s.r.o.,
- Školská rada Základní školy Šlapanice.

1.4.5 Městský úřad

Městský úřadu Šlapanice tvoří starostka, místostarosta, tajemník a zaměstnanci města. Počet zaměstnanců města zařazených do úřadu stanovuje rada města. Městský úřad vykonává činnosti v rámci tzv. přenesené působnosti (tzn. agendy, jejichž výkon delegoval na město stát) a činnosti v samosprávné působnosti (tzn. agendy zajišťující správu a rozvoj samotného města Šlapanice). Městský úřad má svoje pracoviště také v Brně.

Odbory městského úřadu:

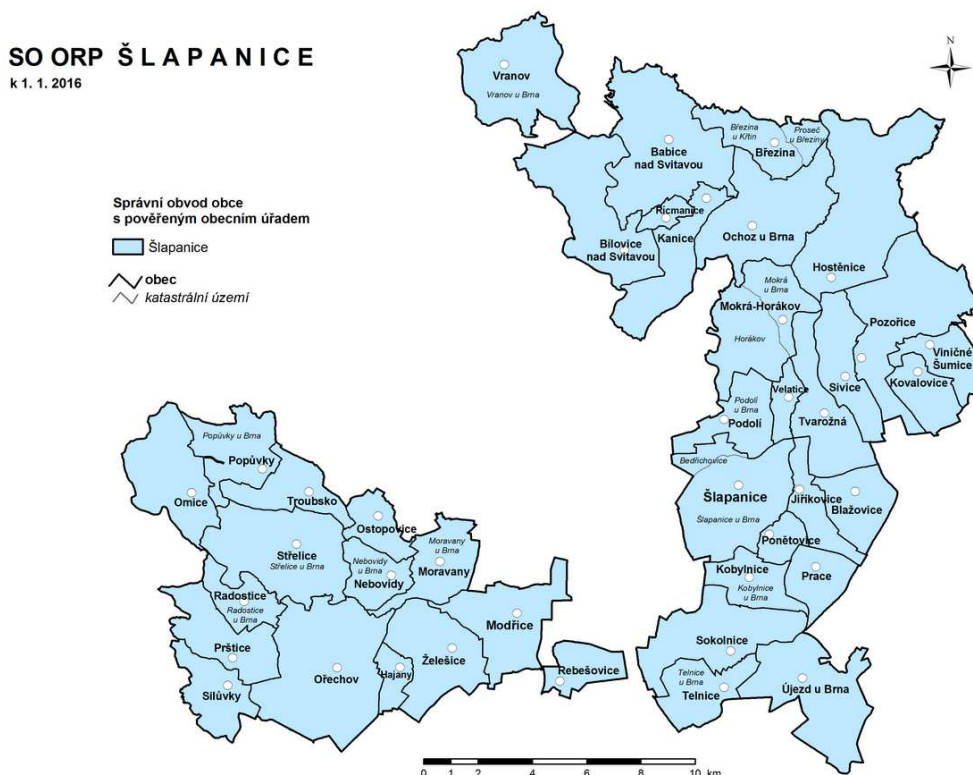
- kancelář tajemníka,
- odbor dopravy,
- odbor sociální,
- odbor životního prostředí,
- odbor správních činností,
- odbor výstavby,
- odbor finanční,
- odbor investic a správy majetku,
- obecní živnostenský úřad.

Samostatná oddělení městského úřadu Šlapanice:

- oddělení informačních technologií,
- oddělení kanceláře starostky.

Město Šlapanice je sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) a v jeho obvodu se nachází 40 obcí, které obklopují město Brno v pásu od severu východním směrem až k jihozápadu.

Graf č. 1: Správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice

Zdroj: <https://www.czso.cz>

1.4.6 Řízení rozvoje města

Vnitřní vazby

Základním urbanistickým dokumentem pro řešení územního rozvoje města je **Územní plán Šlapanice**. Mezi strategické a koncepční dokumenty města patří aktuální **Strategický plán rozvoje města Šlapanice do roku 2020**.

Město Šlapanice doposud nevyužívalo strategické plánování, ale realizuje projekt⁷ „Strategické dokumenty pro město Šlapanice“. Cílem je vytvořit sadu strategických dokumentů, jejíž potřebnost vychází z požadavků norem a zákonů, následně také z vedení a provozu samotného města Šlapanice. Strategické dokumenty, které město Šlapanice v současné době prioritně potřebuje, jsou následující:

- pasportizace veřejných komunikací,
- pasportizace inženýrských sítí,
- průkaz energetické náročnosti budov,
- pasportizace budov,

⁷ Registrační číslo projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007454, doba realizace projektu od 1. 2.2018 do 31. 1. 2020.

- energetický audit města,
- energetický audit vybraných objektů,
- pasportizace zeleně.

Pro oblast bezpečnosti a prevence kriminality má město zpracovanou **Koncepci prevence kriminality města Šlapanice na období 2016 – 2020** navazující na koncepci vytvořenou pro předchozí období 2012 - 2015. Koncepce představuje souhrn nerepresivních sociálních a situačních opatření k omezování a snižování trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů.

Oblast rozvoje dopravy je rozvíjena pomocí **Koncepce silniční dopravy ve městě** z roku 2012. V roce 2016 spolek šlapanických architektů připravil **Šlapanický manuál tvorby veřejných prostranství** s definovanými prvky, které mají konzistentně charakter Šlapanic posilovat a dotvářet obraz společného životního prostoru.

Vnější vazby

V rámci SO ORP Šlapanice je zpracována **Strategie území správního obvodu ORP Šlapanice** v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti. Dokument je zpracován na období 2015 až 2024.

Oblast sociálních služeb je v rámci SO ORP Šlapanice rozvíjena pomocí **Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb správního obvodu ORP Šlapanice na období 2015 – 2018** podle metodiky MPSV ČR a akčního plánu do roku 2019.

Zvyšování kvality předškolního a základního školního vzdělávání na úrovni správního obvodu ORP je řešeno v **Místním akčním plánu rozvoje vzdělávání pro ORP Šlapanice**. Dokument je průběžně aktualizován.

Integrovaná strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti pro uplatnění nástroje ITI je střednědobý intervenční strategický dokument, který řeší problematiku rozvoje města Brna s jeho přirozeným zázemím.

2 OBYVATELSTVO

Následující kapitola přibližuje změny ve vývoji počtu obyvatel a věkové struktury ve městě. Demografická struktura obyvatelstva města Šlapanice významně ovlivňuje socioekonomické prostředí ve městě.

2.1 Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1860 - 2018)

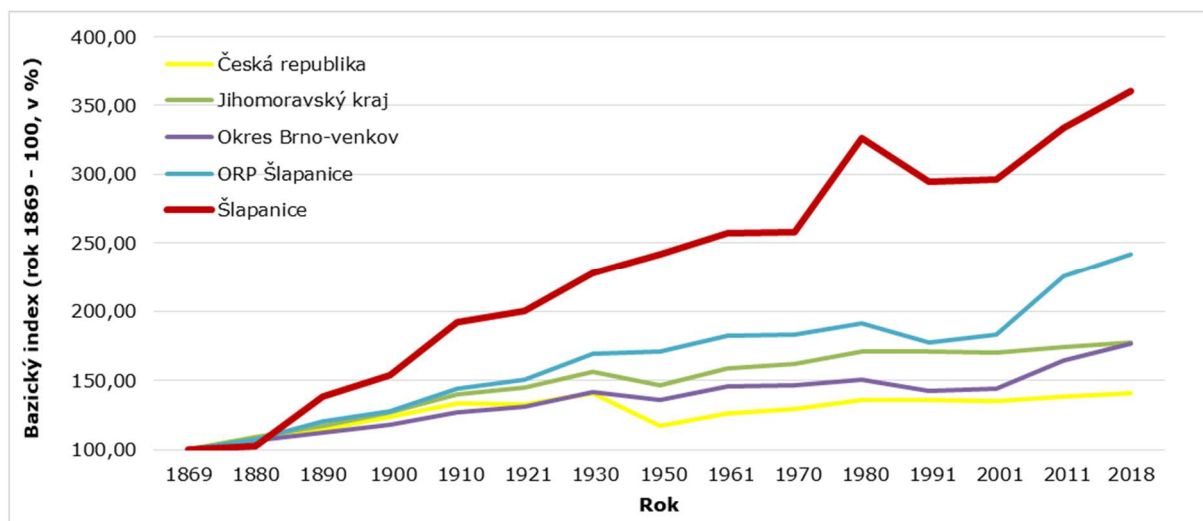
Počet obyvatel Šlapanic v dnešním územním vymezení dosáhl při prvním moderním sčítání lidu v roce 1869 hodnoty 2,1 tis. V následujících desetiletích populace Šlapanice postupně rostla až do roku 1980, kdy byla téměř dosažena hranice 7 tis. obyvatel (6 841). Tento vývoj není pro česká a moravská města příliš typický, neboť většinou mezi sčítáními v letech 1930 a 1950 dochází k výraznému úbytku způsobenému válečnými a poválečnými událostmi (válečné ztráty, poválečný odsun občanů německé národnosti, emigrace v důsledku politických změn).

Nárůst počtu obyvatel v sedmdesátých letech souvisel s intenzivní výstavbou bytových domů ve Šlapanicích. První, tzv. staré sídliště na Brněnské ulici bylo stavěno ve třech etapách v letech 1962 až 1972 a nové sídliště pak ve druhé polovině sedmdesátých let. Celkem zde v sedmdesátých letech dle údajů ČSÚ vyrostlo 39 bytových domů. V 80. letech však počet obyvatel podstatně klesl (o téměř 10 %), takže v roce 1991 bylo sečteno 6 172 obyvatel. Šlapanice tehdy podobně jako další města v okrese Brno-venkov ztrácely obyvatele především migrací (dle údajů ČSÚ ročně ubývalo několik desítek osob stěhováním).

V devadesátých letech počet obyvatel spíše stagnoval, ale od prvního desetiletí nového století se počet obyvatel zvyšuje, takže k 31. 12. 2018 bylo sečteno 7 563 obyvatel.

Jak zachycuje následující graf, populační vývoj ve Šlapanicích byl ve srovnání s vývojem vyšších územních celků velmi dynamický. Zdvojnásobení počtu obyvatel ve srovnání s výchozím rokem 1869 nastalo ve Šlapanicích již při sčítání v roce 1921, kdežto v celé ČR až při posledním sčítání lidu v roce 2011, přičemž ani okres Brno-venkov, ani Jihomoravský kraj počet svých obyvatel od počátku moderního sčítání nezdvojnásobily. V populačním vývoji Šlapanic se neprojevil výkyv způsobený válečnými a poválečnými událostmi na území dnešní ČR. Zatímco na území celého kraje byl pokles počtu obyvatel zřetelný, v dnešním okrese Brno-venkov došlo pouze k mírnému úbytku počtu obyvatel.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel ve Šlapanicích, ORP Šlapanice, v okrese Brno-venkov, v Jihomoravském kraji a v ČR v letech 1869–2018 (bazický index – rok 1869 = 100 %, v %)

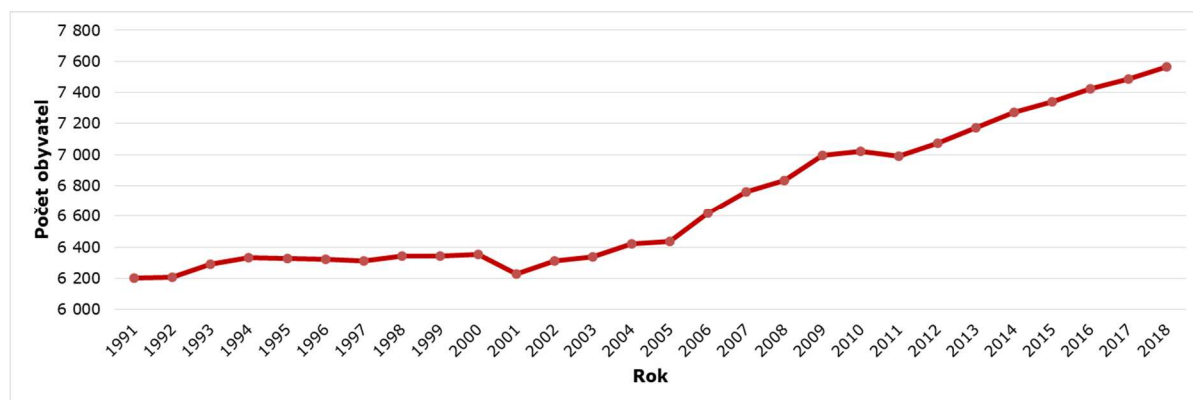

Zdroj: ČSÚ, *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 – 2011*, vlastní zpracování

2.2 Vývoj počtu obyvatel 1991 - 2018

Město Šlapanice mělo (k 31. 12. 2018) 7 563 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel mezi roky 1991⁸ až 2018 ukazuje na pozvolný růst počtu obyvatel. Po poslední územní změně v roce 1991 činil počet obyvatel 6 200. Ve sledovaném období 1991 až 2018 se počet obyvatel města zvýšil o 22 %.

Graf č. 3: Vývoj v počtu obyvatel mezi lety 1991 – 2018 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ, *Historický lexikon obcí České republiky - 1991 - 2018*

2.3 Pohyb obyvatel 2008 - 2018

Vývoj počtu obyvatel území ovlivňují dva pohyby, a to přirozený a stěhování (migrace). Ve sledovaném období 2008 až 2018 byl **přirozený přírůstek**, tj. počet narozených

⁸ V letech 1976, 1985, 1990 a 1991 byla skoková změna počtu obyvatel zapříčiněna územními změnami.

minus počet zemřelých vždy v kladných hodnotách, tzn., rodilo se více dětí, než umíralo obyvatel. Průměrně ročně přibývalo přirozenou měnou 25 obyvatel.

Druhou složkou celkového přírůstku obyvatelstva je **migrační přírůstek**. Ten se skládá z počtu přistěhovalých minus odstěhovaných obyvatel. Migrační přírůstek je až na výjimku v roce 2011 ve všech sledovaných letech kladný. Průměrně ročně přibývalo stěhováním 52 obyvatel. Vzhledem k výstavbě nového bytového komplexu ve Šlapanicích zvaného Brněnská Pole, v rámci něhož byly první byty obsazovány v průběhu roku 2010 a v následujících letech probíhaly další etapy výstavby, je tento migrační přírůstek logický. V roce 2019 jsou veškeré byty z 11. etapy vyprodány, v následujícím období je počítáno s další výstavbou.

Tabulka č. 1: Pohyb obyvatelstva ve městě Šlapanice v letech 2008 - 2018

Rok	Střední stav obyvatel	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek (úbytek)		
						Přirozený	Stěhování	Celkový
2008	6 797	84	57	268	217	27	51	78
2009	6 920	86	51	283	161	35	122	157
2010	6 978	82	59	270	265	23	5	28
2011	6 978	72	62	194	200	10	-6	4
2012	7 061	80	69	267	191	11	76	87
2013	7 107	94	58	255	196	36	59	95
2014	7 244	91	57	225	157	34	68	102
2015	7 301	80	58	234	190	22	44	66
2016	7 408	102	70	261	208	32	53	85
2017	7 425	102	71	238	207	31	31	62
2018	7 517	89	80	250	182	9	68	77

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve Šlapanicích je od roku 2008 do roku 2018 zaznamenáno zvýšení počtu obyvatel (o 720 obyvatel). Při srovnání s vybranými městy obdobné velikosti rostl počet obyvatel více než ve Šlapanicích pouze v Rosicích (o 13,3 %). Ve sledovaném období 2008 až 2018 mělo město Šlapanice druhé nejvyšší zvýšení počtu obyvatel (o 10,6 %) z vybraných srovnávaných měst. Co se týče dalších územních samosprávných celků, pak vyššího růstu počtu obyvatel než ve městě Šlapanice dosáhl ve sledovaném období SO ORP Šlapanice (o 17,5 %) i okres Brno-venkov (o 12,1 %).

Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v období 2008 – 2018

Celek	Počet obyvatel k 31. 12. 2008	Počet obyvatel k 31. 12. 2018	Změna počtu obyvatel (v %)
Rosice	5 504	6 237	+13,3
Šlapanice	6 836	7 563	+10,6
Židlochovice	3 472	3 826	+10,2
Slavkov u Brna	6 169	6 694	+8,5
Kuřim	10 492	10 997	+4,8
Ivančice	9 347	9 742	+4,2
ORP Šlapanice	59 169	69 537	+17,5
Brno-venkov	198 379	222 370	+12,1
Jihomoravský kraj	1 147 146	1 187 667	+3,5
Česká republika	10 467 542	10 649 800	+1,7

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V rámci dotazníkového šetření byli občané tázáni, jaký charakter města si přejí v budoucnu (z hlediska počtu obyvatel). Dle výsledků si rozvoj města maximálně do 10 000 obyvatel přeje 90,1 % respondentů (501 odpovědí), rozvoj města nad 10 000 obyvatel si přeje 9,9 % respondentů (55 odpovědí).

2.4 Věková struktura obyvatel

Složení obyvatelstva podle věku patří k významným faktorům sociálně ekonomického vývoje města. Ve sledovaném období 2008 až 2018 převažuje ve městě seniorská složka obyvatel nad dětskou. Věková struktura obyvatel města Šlapanice k 31. 12. 2018 představovala 17,8 % obyvatel v předproduktivním věku (0 až 14 let), 61,4 % obyvatel v produktivním věku (15 až 64 let) a 20,7 % obyvatel v poproduktivním věku (65 let a více). **Aktuální hodnota indexu stáří dosahuje hodnoty 116,1**, čili na 100 dětí připadá 116,1 seniorů. **Průměrný věk dosahuje 41,8 let.** Strukturu obyvatel podle věku ovlivňuje také výstavba nového bytového komplexu Brněnská Pole, protože si byty pořizují převážně osoby středního věku.

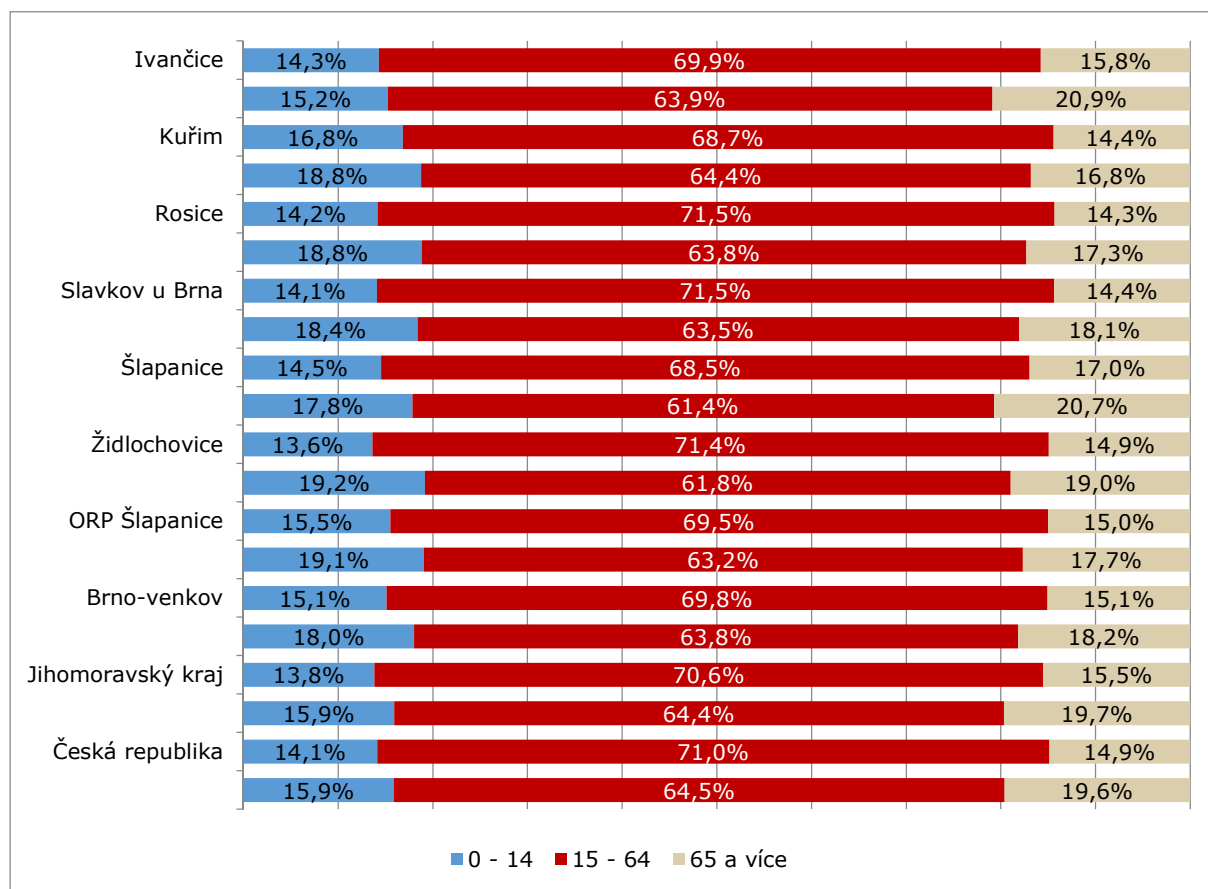
Tabulka č. 3: Počet obyvatel dle věkových skupin v Šlapanicích (31. 12. daného roku)

Rok	Počet obyvatel celkem	v tom ve věku (let)						Průměrný věk
		0-14	%	15-64	%	65 a více	%	
2008	6 836	994	14,54%	4 682	68,49%	1 160	16,97%	41,1
2009	6 993	1 027	14,69%	4 768	68,18%	1 198	17,13%	41,8
2010	7 021	1 054	15,01%	4 748	67,63%	1 219	17,36%	41,8
2011	6 989	1 044	14,94%	4 665	66,75%	1 280	18,31%	41,7
2012	7 076	1 073	15,16%	4 664	65,91%	1 339	18,92%	41,8
2013	7 171	1 138	15,87%	4 651	64,86%	1 382	19,27%	41,7
2014	7 273	1 183	16,27%	4 674	64,27%	1 416	19,47%	41,8
2015	7 339	1 211	16,50%	4 672	63,66%	1 456	19,84%	42,0
2016	7 424	1 252	16,86%	4 654	62,69%	1 518	20,45%	41,9
2017	7 486	1 288	17,21%	4 651	62,13%	1 547	20,67%	41,9
2018	7 563	1 349	17,84%	4 647	61,44%	1 567	20,72%	41,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obdobný trend zvyšování poměru předproduktivního a poproduktivního věku lze sledovat ve všech vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR. V rámci tohoto srovnání má město Šlapanice nejmenší podíl obyvatel ve věkové struktuře 15 až 64 let dle dat z roku 2018, konkrétně 61,4 %.

Graf č. 4: Vývoj věkové struktury ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v období 2008 a 2018

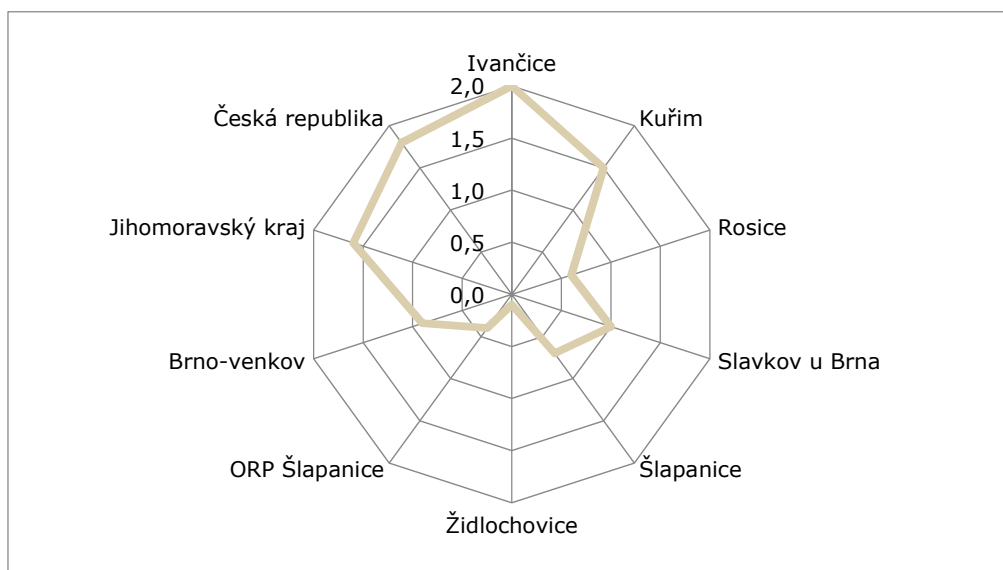

Poznámka: K danému celku patří vždy dva po sobě jdoucí grafy a to ve vzestupném pořadí (tj. nejdříve data k 31. 12. 2008 a poté data k 31. 12. 2018).

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V následujícím grafu je zobrazen růst průměrného věku mezi roky 2008 a 2018. Ve všech vybraných sledovaných celcích průměrný věk vzrostl. Růst průměrného věku je oproti Šlapanicím nižší pouze v Rosicích, Židlochovicích a také v SO ORP Šlapanice. Naopak v ostatních celcích můžeme v období 2008 až 2018 vidět vyšší růst průměrného věku.

Graf č. 5: Růst průměrného věku ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v letech 2008 a 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

2.5 Ostatní statistiky

2.5.1 Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Základní vzdělání (včetně neukončeného základního vzdělání a osob bez vzdělání) vykázalo při sčítání v roce 2011, jehož výsledky jako zdroj informací o vzdělanostní struktuře měst lze použít, pouze 16,3 % obyvatel starších 15 let, zatímco na ostatních úrovních to byla téměř pětina. Podíl osob s nejvýše základním vzděláním se od posledního sčítání lidu v roce 2001 ve Šlapanicích mírně snížil (tehdy činil v okrese, kraji i v ČR téměř čtvrtinu obyvatel starších 15 let, ve městě však pouze 18,9 %). Město si tak udržuje dlouhodobě relativně nízký podíl těchto obyvatel.

Střední vzdělání bez maturity mělo v roce 2011 ve Šlapanicích celkem 30,4 % obyvatel, což bylo také méně než na všech vyšších územních úrovních, přičemž okres Brno-venkov vykazoval o něco vyšší podíl, než byl celorepublikový průměr. Mezi oběma sčítáními se i podíl těchto osob podstatně snížil, nejvíce právě ve Šlapanicích (o 8,2 procentních bodů – dále p. b.).

Skupina obyvatel se středoškolským vzděláním (s maturitou) je ve Šlapanicích téměř totožná v porovnání s celorepublikovým průměrem, Jihomoravským krajem a okresem. Podíl této skupiny obyvatel se pohybuje v rozmezí 31,6 % až 35,7 %.

Vysokou školu mělo ve Šlapanicích absolvovanou 17,5 % dospělé populace, což bylo výrazně více než v celém okrese (12,8 %), kraji (15,0 %) i ČR (13,2 %).

Tabulka č. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Stupeň vzdělání	Šlapanice	Okres Brno - venkov	Jihomoravský kraj	Česká republika
Základní	16,3 %	18,6 %	18,9 %	19,1 %
Střední bez maturity	30,4 %	37,0 %	33,9 %	34,9 %
Střední s maturitou	35,7 %	31,6 %	32,2 %	32,9 %
Vysokoškolské	17,5 %	12,8 %	15,0 %	13,2 %

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

2.5.2 Sňatky, rozvody a potraty

Sňatečnost, rozvodovost a potratovost patří mezi demografické procesy, které nepřímo ovlivňují celkový pohyb obyvatel v území. Sňatečnost ovlivňuje především porodnost, i když v současnosti již není její vliv tak intenzivní jako dříve, neboť stále více dětí se rodí mimo manželství.

Ve Šlapanicích ve sledovaném období od roku 2008 do roku 2018 dochází k relativně stabilnímu počtu sňatků, za celé sledované období došlo k 359 sňatkům (průměrně 33ročně). U rozvodovosti došlo ve sledovaném období k relativnímu poklesu, za celé sledované období došlo ve Šlapanicích ke 224 rozvodům (průměrně 19 ročně). V posledních třech letech sledovaného období dochází k mírnému růstu počtu sňatků. Za celé sledované období došlo ve Šlapanicích k 149 potratům (průměrně 14 ročně).

Tabulka č. 5: Vývoj počtu sňatků, rozvodů a potratů (absolutně) ve Šlapanicích v letech 2008–2018

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
	Počet	Počet	Počet
2008	33	25	15
2009	39	14	8
2010	23	27	17
2011	34	23	16
2012	38	7	21
2013	29	18	17
2014	29	24	18
2015	27	13	17
2016	39	20	10
2017	34	16	6
2018	34	18	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

2.5.3 Zadluženost obyvatel

Podle dat Exekutorské komory ČR z roku 2017 bylo ve Šlapanicích 257 osob v exekuci, z nichž 14 % byly osoby ve věku 15 až 28 let a 6 % činil podíl seniorů (65+). Evidováno bylo celkem 1 639 exekucí. Největší podíl (34 %) tvořila kategorie osob se 3 až 9 exekucemi, následovaná podílem osob s 10 až 29 exekucemi (25 %). Následující tabulka porovnává město Šlapanice s vybranými územními celky. Z tabulky vyplývá, že největší průměrný počet exekucí na osobu je ve Šlapanicích (6,4).

Tabulka č. 6: Mapa počtu osob v exekuci městě Šlapanice a ve vybraných územních celcích v roce 2017

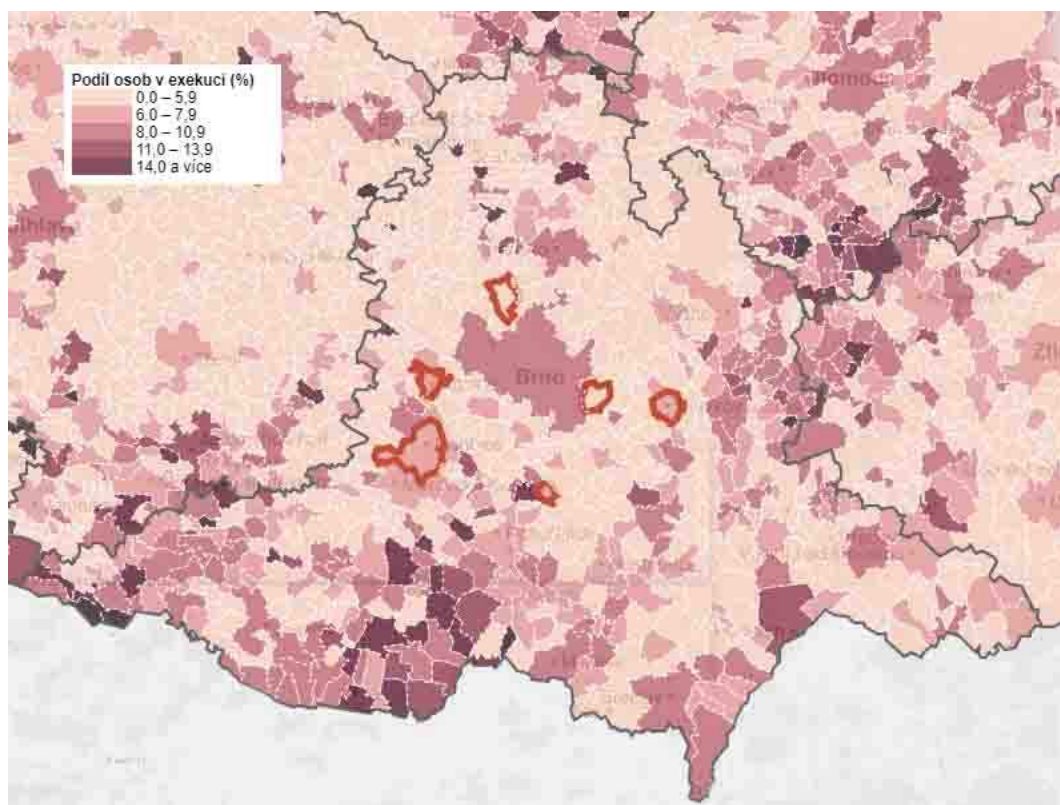
Celek	Podíl osob v exekuci	Průměrný počet exekucí na osobu	Průměrná jistina na osobu	Podíl osob ve věku 15 - 28 let	Podíl osob s 1 - 2 exekucemi
Ivančice	6,9%	5,5	310 889	10,0%	39,0%
Kuřim	6,0%	5,6	240 595	11,0%	42,0%
Rosice	6,1%	5,2	359 014	10,0%	45,0%
Slavkov u Brna	6,1%	5,1	611 721	10,0%	46,0%
Šlapanice	4,2%	6,4	335 831	14,0%	41,0%
Židlochovice	6,9%	4,9	333 882	14,0%	45,0%
ORP Šlapanice	4,2%	5,9	360 893	12,0%	43,0%
Brno-venkov	5,4%	5,5	311 536	11,0%	44,0%
Jihomoravský kraj	7,9%	5,9	301 708	12,0%	41,0%
Česká republika	9,7%	*5,4	*276 941	-	-

*) *Orientační údaje vycházející ze zaokrouhlených statistik (novější data nejsou k dispozici).*

Zdroj: Mapa exekucí, Exekutorská komora ČR, 2017 (<http://mapaexekuci.cz/>)

V níže uvedené mapě exekucí je znázorněn kartogram počtu osob v exekuci v rámci Jihomoravského kraje. Z ní je patrné, že nejhorší situace je na jihozápadě území a porovnávané města v rámci Jihomoravského kraje patří co do počtu dlužníků v exekuci spíše k podprůměrným.

Obrázek č.1: Mapa počtu osob v exekuci ve městě Šlapanice a ve vybraných městech v roce 2017

Zdroj: Mapa exekucí, Exekutorská komora ČR, 2017 (<http://mapaexekuci.cz/>)

Shrnutí kapitoly obyvatelstvo

Město Šlapanice prošlo díky své poloze v zázemí města Brna od konce 90. let z hlediska počtu obyvatel výraznými změnami. Město zasáhl proces suburbanizace, který zapříčinil nárůst počtu obyvatel přistěhováním. I přesto ale není ve městě vyšší zastoupení dětské složky než postproduktivní. Aktuální hodnota indexu stáří dosahuje hodnoty 116,1, čili na 100 dětí připadá 116,1 seniorů. Za posledních 10 let se zvýšil průměrný věk obyvatelstva o 0,6 roku. Současně lze kladně vnímat rostoucí podíl obyvatel se středoškolským vzděláním zakončeným maturitou a obyvatel s vysokoškolským vzděláním.

3 HOSPODÁŘSTVÍ

Tato kapitola přibližuje vývoj a tendence ekonomiky a trhu práce ve městě Šlapanice, popř. v jeho okolí. Sledována je především ekonomická aktivita obyvatel, trh práce a vývoj v počtu ekonomických subjektů.

Z dlouhodobého hlediska je hospodářství v celém regionu ovlivněno polohou v blízkosti města Brna. Po roce 1989 dochází k postupné změně v pořadí sektorů, roste význam u sektoru služeb, následovaný průmyslem a zemědělstvím. Tuto změnu můžeme pozorovat v sektoru národního hospodářství pro celou ČR, tak i pro město Šlapanice a větší města či sídla v zázemí populačně větších měst. Na trhu práce docházelo ke změně, kdy významná část pracovních sil přecházela postupně do sféry služeb. Většina ekonomicky aktivních obyvatel města nyní vyjíždí za prací mimo město, primárně do Brna.

V rámci provedeného dotazníkového šetření byli občané tázáni, pokud pracují nebo studují mimo Šlapanice, kam za prací nebo do školy dojíždí. Přes 83 % respondentů uvedlo, že do Brna. Z respondentů, kteří jsou zaměstnanci, jich do Brna dojíždí pracovat 85 % (do zaměstnání cestují zejména autem nebo trolejbusem).

3.1 Trh práce

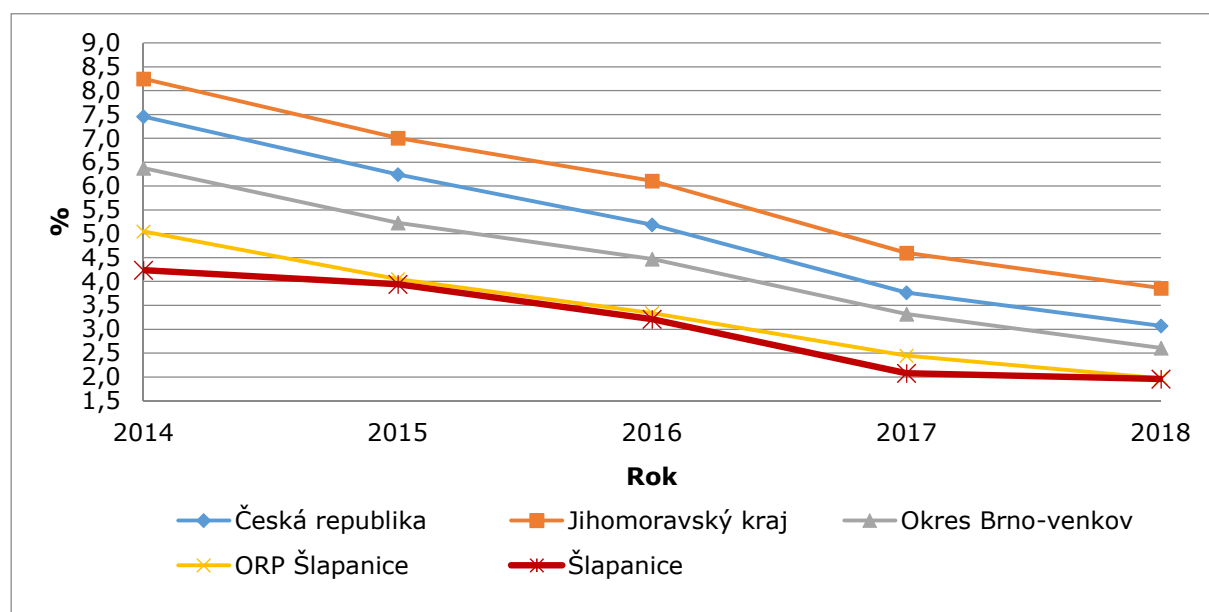
Nezaměstnanost patří k jednomu z klíčových faktorů prezentující ekonomickou úroveň města. Pro analýzu nezaměstnanosti byla využita metodika podílu nezaměstnaných osob, která vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.⁹

Vývoj podílu nezaměstnaných osob ve Šlapanicích i v jiných sledovaných územních samosprávných celcích je mezi roky 2014 až 2018 ovlivněn koncem ekonomické krize.

Podíl nezaměstnaných osob (%) ve Šlapanicích k 31. 12. 2018 dosahuje hodnoty 1,96 %. Podíl nezaměstnaných osob (%), od roku 2014 postupně klesá ale též v dalších sledovaných městech, ORP Šlapanice, okresu Brno – venkov, v JMK i ČR, viz následující graf.

⁹ Metodika ČSÚ.

Graf č. 6: Podíl nezaměstnaných osob (%) ve Šlapanicích, v ČR, JMK, okresu Brno - venkov a ORP Šlapanice v letech 2014 až 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

3.1.1 Komparace - podíl nezaměstnaných osob (%)

Následující tabulka srovnává hodnotu podílu nezaměstnaných osob (%) vybraných měst Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, okresu Brno – venkov, JMK i ČR. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob vykazuje město Ivančice, které se nachází oproti Šlapanicím ve více jak dvojnásobné vzdálenosti od krajského města Brna, rozdíl je však minimální. Komparace s ostatními městy je však příznivá, přestože všechna města vykazují nízký podíl nezaměstnaných osob. V prosinci 2018 bylo ve Šlapanicích evidováno 91 dosažitelných uchazečů, v evidenci úřadu práce pak bylo 89 pracovních míst.

Tabulka č. 7: Podíl nezaměstnaných osob ve vybraných celcích k 31. 12. 2018

Celek	Dosažitelní uchazeči	Obyvatelstvo 15 – 64 let	Podíl nezaměstnaných osob (%)	Pracovní místa v evidenci úřadu práce
Ivančice	113	6 221	1,81	82
Kuřim	171	7 081	2,42	363
Rosice	85	3 982	2,14	233
Slavkov u Brna	85	4 252	1,99	217
Šlapanice	91	4 647	1,96	89
Židlochovice	71	2 366	3,01	42
ORP Šlapanice	858	43 978	1,97	1 502
Okres Brno-venkov	3 674	141 801	2,61	7 519
Jihomoravský kraj	29 517	764 698	3,86	24 014
Česká republika	210 712	6 870 123	3,07	324 410

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

3.1.2 Vývoj nezaměstnanosti ve Šlapanicích

Zaměstnanost obyvatelstva je důležitým faktorem pro kvalitu života ve městě, pro oblast podnikání a služeb. Dostatek potenciálních a kvalitních pracovníků otevírá příležitosti k příchodu investorů do města. Současně zaměstnaní občané disponují s finančními prostředky, které mohou utratit v místě svého bydliště (v místních obchodech a restauracích), čímž mohou dále podporovat místní podnikatele a služby ve městě. Naopak nezaměstnaní občané jsou často odkázáni na sociální pomoc a mohou se u nich projevovat patologické jevy. Důležité je zmínit, že od roku 2014 se situace na trhu práce ve Šlapanicích mění a dochází ke snižování podílu nezaměstnaných osob, na konci roku 2018 činí tento podíl pouze 1,96 %, v roce 2014 činil 4,24 %. Na této příznivé situaci se projevuje vliv dobré ekonomické situace v ČR.

Tabulka č. 8: Podíl nezaměstnaných osob ve městě Šlapanice v letech 2014 - 2018

Rok k 31. 12.	2014	2015	2016	2017	2018
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - celkem	197	184	152	101	101
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - dosažitelní	197	184	150	97	91
Podíl nezaměstnaných osob (v %) - celkem	4,24	3,94	3,21	2,08	1,96
Podíl nezaměstnaných osob (v %) - muži	4,57	3,62	2,80	1,76	1,92
Podíl nezaměstnaných osob (v %) - ženy	3,91	4,25	3,62	2,41	1,99

Zdroj: ČSÚ

V rámci dotazníkového šetření byli respondenti dotázáni, jak jsou spokojeni s dostatkem pracovních příležitostí ve městě. Nespokojeno je 27 % respondentů, 18 % respondentů je spokojeno, ale 55 % respondentů uvedlo, že „nemohou posoudit/neví“. Z těchto dat a výsledků otevřené otázky k tomuto tématu lze odvodit, že občané města nevidí jako prioritu mít dostatek pracovních příležitostí v místě bydliště.

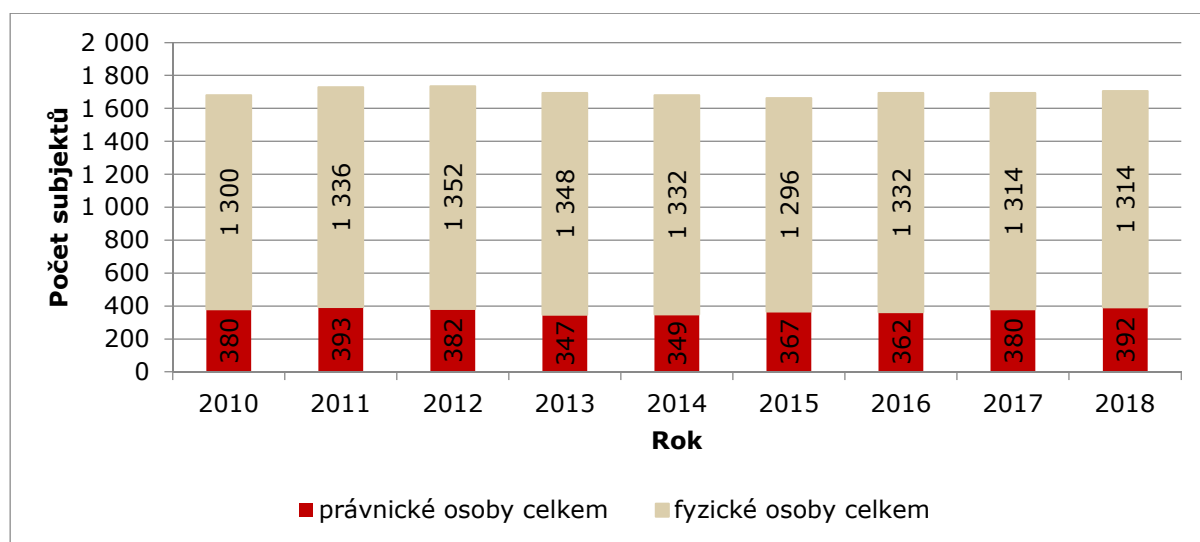
3.2 Ekonomické subjekty

Ekonomické subjekty nacházející se na území města Šlapanice mají zásadní význam pro celý ekonomický život společnosti. Mezi ekonomické subjekty patří domácnosti, které mají vlastní ekonomické potřeby a snaží se získávat statky a služby.

Druhou velkou skupinou jsou podniky, ať už výrobní či prodejní subjekty a také subjekty poskytující služby. Mezi další ekonomické subjekty patří stát (např. samospráva), který tvoří orgány státní moci. Ekonomickými subjekty jsou také zahraniční subjekty a neziskové subjekty, jako jsou spolky, nadace apod.

Následující graf vývoje počtu ekonomických subjektů mezi roky 2010 až 2018 ukazuje, že se počet ekonomických subjektů od roku 2010 nijak zásadně nemění, jde o výkyvy do cca 4 procentních bodů. Pozitivní vývoj je v postupném zvýšení počtu právnických osob od roku 2013 (347 subjektů) do roku 2018 (392 subjektů).

Graf č. 7: Ekonomické subjekty ve Šlapanicích v období 2010 až 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z hlediska širšího porovnání vychází, že z celého SO ORP Šlapanice připadá na území města Šlapanice 10 % registrovaných ekonomických subjektů. Z celého Jihomoravského kraje pak připadá na území města Šlapanice necelých 0,5 % registrovaných ekonomických subjektů. Mezi roky 2010 až 2018, jak znázorňuje následující tabulka, je patrná změna vývoje ekonomických subjektů spočívající v růstu počtu registrovaných

ekonomických subjektů a to u všech uvedených územních samosprávných celků od roku 2013. Výjimkou bylo město Šlapanice, kde byl vývoj do roku 2016 opačný.

Tabulka č. 9: Počet registrovaných ekonomických subjektů ve Šlapanicích, SO ORP Šlapanice, okrese Brno-venkov a v Jihomoravském kraji

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Šlapanice	1 680	1 729	1 734	1 695	1 681	1 663	1 694	1 694	1 706
ORP Šlapanice	14 229	14 921	15 211	15 151	15 388	15 512	15 893	16 233	16 369
Brno-venkov	43 164	44 955	46 004	46 329	47 126	47 780	48 844	49 702	50 326
Jihomoravský kraj	283 202	291 162	294 308	295 523	300 204	304 729	309 786	314 742	319 647

Zdroj: ČSÚ, zpracováno autorem

Struktura podle CZ-NACE

Ekonomické subjekty můžeme také rozdělit pomocí standardní klasifikace ekonomických činností Evropské unie – NACE. NACE dělí ekonomické činnosti tak, že každé statistické jednotce, která vykonává nějakou ekonomickou činnost, lze přiřadit kód NACE.

K přehledu ekonomických subjektů podle převažující činnosti bylo zvoleno porovnání podílu jednotlivých kategorií v rámci vybraných územních samosprávných celků, jelikož se počty subjektů dle tohoto rozdělení v čase příliš nemění. Nejpočetnější skupinou ekonomických subjektů ve Šlapanicích podle převažující činnosti je skupina subjektů s převažující činností Velkoobchod a maloobchod; Opravy a údržba motorových vozidel (23,4 %), Profesní, vědecké a technické činnosti (17 %) a Průmysl (13,4 %). Patrný je nižší počet ekonomických subjektů - Zemědělství, lesnictví, rybářství (2,6 %) a Stavebnictví (8,9 %). Ve Šlapanicích má také početné zastoupení skupina subjektů Profesní, vědecké a technické činnosti (17,0 %).

Tabulka č. 10: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE ve Šlapanicích, ORP Šlapanice, okresu Brno-venkov, JMK a ČR (v %)

k 31. 12. 2018	Šlapanice	ORP Šlapanice	Brno- venkov	Jihomora vský kraj	Česká republika
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	2,6	4,6	5,8	5,3	4,6
B-E Průmysl celkem	13,4	15,2	15,5	13,0	11,9
F Stavebnictví	8,9	11,7	13,4	11,9	11,4
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	23,4	20,9	19,7	21,1	22,2
H Doprava a skladování	2,6	2,8	2,8	2,2	2,5
I Ubytování, stravování a pohostinství	3,0	3,8	4,3	4,8	5,3
J Informační a komunikační činnosti	2,8	2,6	2,1	2,5	2,4
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1,6	1,9	2,0	1,9	1,9
L Činnosti v oblasti nemovitostí	5,0	3,5	3,4	5,6	5,9
M Profesní, vědecké a technické činnosti	17,0	14,6	12,2	13,7	13,5
N Administrativní a podpůrné činnosti	2,3	1,9	1,8	1,7	2,0
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	0,3	0,5	0,7	0,5	0,5
P Vzdělávání	2,1	1,8	1,6	1,6	1,7
Q Zdravotní a sociální péče	0,9	0,9	1,0	1,2	1,2
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2,9	2,6	2,4	2,3	2,5
S Ostatní činnosti	8,9	8,6	8,7	8,3	8,1
U Činnosti exterit. organizací a orgánů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
X nezjištěno	2,4	2,3	2,6	2,2	2,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

3.2.1 Zaměstnavatelé ve Šlapanicích

Mezi významné zaměstnavatele se řadí firmy sídlící v průmyslové zóně CTPark Brno South. V prostorách zóny působí např. dopravní společnost ČSAD Hodonín a.s., společnost Maurice Ward & Co., s.r.o., která provozuje po celé Evropě mezinárodní dopravu a skladování, společnost CCI Czech Republic s.r.o., která vyrábí zakázkové tlakové ventily určené do vysoce zátěžových provozů a další společnosti. Další koncentrace různých podniků je v blízkosti centra města v areálu Cukrovaru. Významným zaměstnavatelem ve městě je i společnost TONDACH Česká republika s.r.o. a VATEX EU s.r.o.

Z ostatních subjektů zaměstnávajících větší počet pracovníků lze zmínit především Město Šlapanice, Gymnázium a Základní uměleckou školu, Šlapanice a Základní školu.

Avšak naprostá většina místních obyvatel, především skrze finanční důvody, jezdí za prací mimo město, zejména do Brna. Samotná cesta automobilem do Brna trvá několik minut jízdy v běžném provozu. Občanům Šlapanic, kteří upřednostňují raději jízdu trolejbusem, trvá cesta na hlavní nádraží přibližně 25 minut. Brno, jako město plné pracovních příležitostí, je pro obyvatele Šlapanic skvěle dopravně i časově dostupné.

V rámci realizovaného dotazníkového šetření mezi podnikatelskými subjekty ve městě bylo s městem jako místem pro podnikání spokojeno 95 % respondentů (56 respondentů). V další otázce uvedlo 58 % respondentů, že si zejména váží ve městě dobré atmosféry a občanské vybavenosti. V otázce nábory nových zaměstnanců uvedlo necelých 40 % respondentů, že budou v budoucnu přijímat nové zaměstnance.

Shrnutí kapitoly hospodářství

Hospodářství města je poměrně ovlivněno blízkostí města Brna, které je významným faktorem a vysvětluje velmi nízkou nezaměstnanost ve městě. V posledních letech klesá nezaměstnanost, v roce 2018 činil podíl nezaměstnaných osob ve Šlapanicích 1,96 %, což je téměř totožné jako průměr v celém SO ORP Šlapanice. Podíl nezaměstnaných osob se aktuálně pohybuje pod průměrem Jihomoravského kraje a celé ČR, což poukazuje na příznivé podmínky v oblasti zaměstnanosti. To je dáno zejména tím, že většina obyvatel Šlapanic za prací dojíždí do Brna. Ve městě nalezneme pouze pár větších zaměstnavatelů. Mezi největší zaměstnavatele ve městě patří podniky, které se nacházejí v průmyslové zóně CTPark Brno South. V současnosti město Šlapanice nepředstavuje turisticky vyhledávané místo. S tím souvisí i nedostatečná infrastruktura v oblasti cestovního ruchu ve městě. Potenciál cestovního ruchu ve městě lze spatřovat ve formách udržitelného cestovního ruchu, tj. pěší turistice a cykloturistice.

4 DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Doprava představuje samotnou složku veřejné infrastruktury. Na území města Šlapanice je především velmi významná automobilová a trolejbusová doprava.

Silniční síť je velmi hustá, stejně tak je i vysoká intenzita automobilové dopravy především v ranních hodinách při cestě obyvatel za prací. Přetrvávajícím limitujícím faktorem dalšího rozvoje města Šlapanice je silniční napojení na dopravní infrastrukturu města Brna. Problémem je silnice směrem na Slatinu, kde jsou časté dlouhé kolony ve směru na Brno. Lepší napojení na Brno a D1 má v budoucnu vyřešit obchvat Slatiny. K jeho přípravě nestačí samotné město Šlapanice, bude se jednat především o akci města Brna a Jihomoravského kraje.

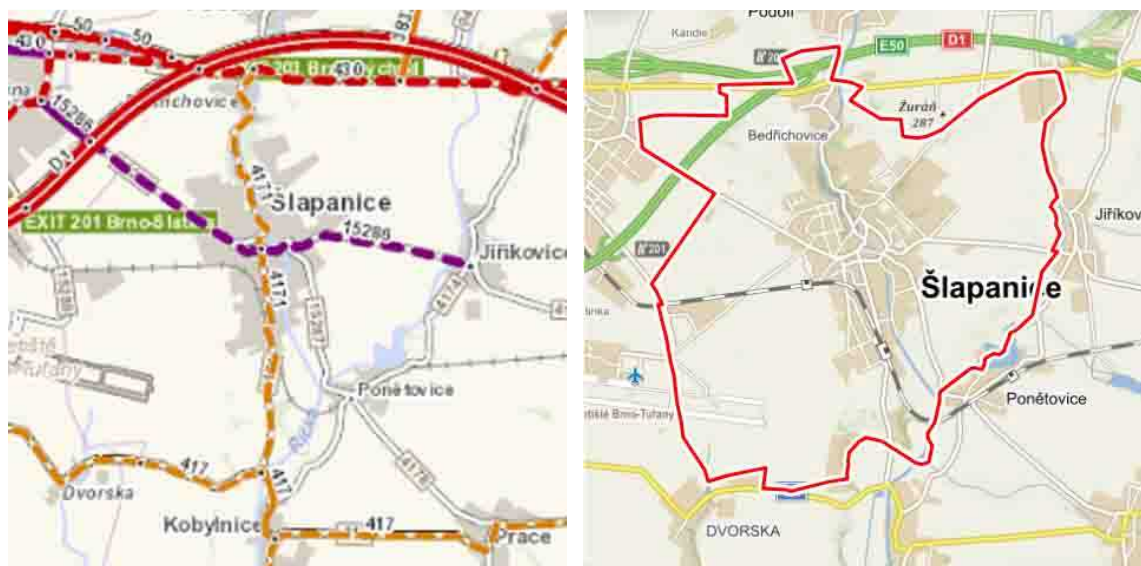
V zájmovém území se nachází 1 čerpací stanice a to Shell na Brněnské ulici.

4.1 Dopravní infrastruktura

4.1.1 Silniční síť

Řešeným územím katastru města Šlapanice vedou kromě úseku dálnice D1 silniční tahy krajského a oblastního významu, které tvoří kostru krajské silniční infrastruktury. Funkce silničních tahů krajského významu slouží ke vzájemnému propojení okresů a plní dopravně obslužnou až obslužnou funkci. Základní krajskou silniční síť doplňují silnice lokálního významu. Jedná se o tahy a úseky silnic zařazených do III. třídy tvořené stávajícími silnicemi a doplněné o místní a účelové komunikace. Řešené území je z hlediska silniční sítě značně exponované.

Graf č. 8: Základní silniční síť ve Šlapanicích a okolí

Zdroj: ŘSD, Seznam.cz

Územím města Šlapanice, konkrétně v severní části katastru Bedřichovic, prochází nejvýznamnější česká dálnice D1 (včetně exitu 203 Brno-východ). Mezi další významné komunikace patří tahy krajského významu II. třídy, konkrétně:

- silnice II/417 Brno-Tuřany – Šlapanice – Kobylnice – Prace – Křenovice. Území katastru Šlapanic se dotýká pouze v malém úseku a tvoří hranici se sousedním katastrem Kobylnic,
- silnice č. II/430 Brno-Slatina – Šlapanice – Rousínov – Vyškov – Ivanovice na Hané (- hranice kraje – Kroměříž).

Silnice II. třídy doplňují komunikace III. třídy, tahy oblastního a lokálního významu:

- III/4171 Kobylnice (II/417) – Bedřichovice (II/430),
- III/4173 ul. Brněnská,
- III/15286 Jiříkovice – Brno-Slatina,
- III/15287 Ponětovice – Šlapanice,
- III/15289 Brno-Slatina – Brno-Tuřany (letišťe) umožňující napojení na letiště.

V minulosti byla Palackého ulice vedená jako III/4172.

V roce 2010 a 2016 bylo provedeno celostátní sčítání dopravy organizované Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Na sledovaných úsecích dálnici D1 a silnice II/430 lze sledovat nárůst celkového počtu vozidel mezi roky 2010 a 2016. Oproti tomu na sledovaných úsecích silnice II/417 a III/15286 byl zaznamenán pokles v intenzitě automobilové dopravy.

Tabulka č. 11: Průměrná denní intenzita automobilové dopravy na dálniční a silniční síti

Silnice č.	Sledovaný úsek	TV		O		M		SV	
		2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016
D1	6-8802 Brno, Slatina - Brno, východ	7 920	10 222	24 896	29 873	100	117	32 916	40 212
430	6-0470 hr.okr. Brno-město - Brno-venkov - vyús. 50 do Holubic	1 455	1 426	8 055	9 174	89	178	9 599	10 778
417	6-4757 hr.okr. Brno-město - Brno-venkov - zaús. 4183 od Sokolnic	375	450	2 270	2 185	50	46	2 695	2 681
4171	6-7620 vyús. z 430 - x s 15286 Šlapanice	258	138	1 378	996	17	16	1 653	1 150
4171	6-7630 x s 15286 Šlapanice - zaús.do 417 Kobylnice	258	257	1 408	1 704	16	16	1 682	1 997
15286	6-6586 Brno Slatina - Šlapanice - křižovatka s 4171 v Jiříkovicích	940	903	6 148	5 258	56	92	7 144	6 253

Poznámka: TV - těžká motorová vozidla, O - osobní a dodávková vozidla, M - jednostopá motorová vozidla, SV - všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel).

Zdroj: Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2010, 2016. Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2010, 2016.

Nejzatíženější silniční komunikaci v katastrálním území města samozřejmě představuje sledovaný úsek dálnice D1, na němž intenzita automobilové dopravy v roce 2016 přesahovala 40 tisíc vozů za 24 hodin, což bylo podstatně více než v roce 2010 (nárůst intenzity automobilové dopravy o 22,2 %). Z hlediska jednotlivých kategorií vozidel je patrné, že ve sledovaném období vzrostl počet těžkých motorových vozidel o 29,1 %, počet osobních a dodávkových vozidel vzrostl o 20 %.

Nižšího nárůstu intenzity automobilové dopravy v roce 2016 bylo zaznamenáno na komunikaci II/430, a to o 12,3 % oproti roku 2010. Na sledovaném úseku této komunikace vzrostl ve sledovaném období nejvíce počet osobních a dodávkových vozidel o 13,9 %.

Opačná situace byla zaznamenána na úsecích komunikace II/417, III/4171 (6- 7620 vyús. z 430 - x s 15286 Šlapanice) a III/15286, na kterých intenzita automobilové dopravy v roce 2016 poklesla ve srovnání s rokem 2010. Velmi mírný pokles intenzity automobilové dopravy byl zaznamenán na silnici II/417 (o 0,5 %).

Naopak významnou změnu zaznamenala silnice III/4171 (v úseku 6-7620 vyús. z 430 - x s 15286 Šlapanice), kde se snížila ve sledovaném období intenzita automobilové dopravy o 30,4 %, zejména se pak snížil počet těžkých vozidel o 46,5 %.

Třetí nejvytíženější komunikací ve městě je silnice III/15286 spojující Brno-Slatinu a Jiříkovice, po níž projede denně více než 6 tis. vozidel. Pokles intenzity dopravy ve

sledovaném období zde však byl také významný a to o 12,5 %, na sledovaném úseku se snížil počet osobních a dodávkových vozidel o 14,5 %.

Přetrvávajícím limitujícím faktorem dalšího rozvoje města Šlapanice je silniční napojení na dopravní infrastrukturu města Brna. Problémem je silnice směrem na Slatinu, kde jsou časté dlouhé kolony ve směru na Brno. Lepší napojení na Brno a D1 má v budoucnu vyřešit obchvat Slatiny. K jeho přípravě nestačí samotné město Šlapanice, bude se jednat především o akci města Brna a Jihomoravského kraje. Spolupráci všech zúčastněných zajišťuje společná Rámcová dohoda o přípravě obchvatu Slatiny, kterou již schválil Jihomoravský kraj, Brno, MČ Brno – Slatina a město Šlapanice.

Uvedené řešení má i nadregionální význam, protože při výpadech dálnice D1 směrem na Vyškov se problémová trasa stává objíždkou, která paralyzuje dopravu v jihovýchodní části Brna. Přetrvávajícím problémem je ale výkup potřebných pozemků od soukromých osob. O napojení na širší silniční síť rozhodují jiné instituce a orgány, než město Šlapanice. Konečná podoba dopravního napojení města bude do značné míry záviset na připravované územní studii silniční sítě Jihomoravského kraje.

Zásadním záměrem současného konceptu územního plánu je směřovat komunikace místního významu, které tvoří osy území nově zastavitelných ploch tak, aby napomáhaly rozložení dopravních zátěží, zejména aby vytvářely další vazby města k jádru aglomerace a jeho rozvojovým pólům. Jako podklad pro řešení průjezdných úseků silnic III. třídy je zpracovávána Studie koncepce silniční dopravy města Šlapanice.

4.1.2 Parkování ve městě

Ve městě Šlapanice se vyskytuje lokální nedostatek parkovacích ploch. Tento problém je těžce řešitelný, z důvodu nedostatečné šíře většiny místních komunikací není technicky ani možný. Parkovací místa u jednotlivých subjektů jsou většinou řešena parkovacím místem na plochách přiléhající komunikaci. V současné době jsou realizovány projekty při ulici Švehlova, na ulici Husova a Hybešova.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že parkování ve městě občané vnímají jako zásadní problém. Necelých 58 % respondentů je nespokojeno s parkováním v místě bydliště a 66 % respondentů kdekoliv ve městě.

Dle výsledků dotazníkového šetření hodnotí 65 % respondentů jako nejvíce problematické téma ve městě téma dopravy.

4.1.3 Autobusová doprava

Obyvatelé Šlapanic i části Bedřichovice mohou také využít hromadnou dopravu autobusy, která je taktéž součástí IDS JMK a je zajištěna Dopravním podnikem města Brna, a.s. Autobusové nádraží se nachází v centru města, v ulici Riegerova. Do centra zajíždí dvě

linky autobusu, a to mezuregionální autobus linky 151 (Brno – Šlapanice – Kobylnice – Sokolnice – Měnín – Židlochovice) a regionální autobus linky 710 (Šlapanice – Jiříkovice – Blažovice). **Linka 151¹⁰** staví ve městě 29x denně ve směru do Židlochovic a ve směru do Brna 27x. Intervaly mezi spoji linky jsou buď půlhodinové, nebo hodinové. Provoz na této lince zajišťují společnosti VYDOS BUS a.s., BORS Břeclav a.s. a ADOSA a.s.

Regionální **linka 710** vyjíždí ze zastávky Šlapanice, Riegrova ve všední den 26x ve směru Blažovice a ve městě staví ještě v zastávce Kalvodova. Tento spoj končí ve městě ve 26 případech. V nepracovní dny vyjíždí autobus 7x denně, končí zde 7x. Převážně na této lince zajišťuje společnost BORS Břeclav a.s.

Nejfrekventovanější autobusovou zastávkou je zastávka Šlapanice, Riegrova a Šlapanice, Bedřichovice, rozč., která těží ze své polohy na silnici II. třídy č. 430. Na této zastávce staví linky regionálních autobusů:

- 601 Brno – Holubice – Slavkov u Brna,
- 602 Brno – Velešovice – Rousínov – Komořany – Podbřežice – Letonice – Bučovice,
- 701 Brno – Mokrý-Horákov – Hostěnice – Pozořice,
- 702 Brno – Pozořice – Viničné Šumice.

IDS JMK nabízí také noční autobusovou **linku N96**, která jezdí z Brna do Šlapanic i obráceně v hodinových intervalech v počtu 9 spojů za noc před pracovním dnem. V noc před nepracovním dnem je intenzita vyšší, celkem 10 spojů. Do části Bedřichovice zajíždí vždy pouze jeden z uvedených spojů. Převážně zajišťuje Dopravní podnik města Brna, a.s.

Dopravní obslužnost z části Bedřichovice do centra Šlapanic zajišťuje pouze autobusová linka 151.

4.1.4 Trolejbusová doprava

Další možností cestování hromadnými prostředky pro obyvatele Šlapanic je trolejbusová doprava. Také tato forma dopravy je součástí IDS JMK, linka 31, pásma 610. Službu zajišťuje Dopravní podnik města Brna, a.s. Linka vyjíždí z centra, ze zastávky Šlapanice, Kalvodova, a vede západně přes zastávky Čechova, sídliště a Hraničky směrem na Brno, kde končí ve stanici Hlavní nádraží. Pracovní dny směrem na Brno jsou ve špičkových hodinách pokryty poměrně intenzivně, v ranní špičce jezdí spoj průměrně po cca 5 až 6 minutách. V sobotu a v neděli jezdí v dopoledních a odpoledních hodinách spoje cca po 20 minutách. Ve směru z Brna je situace obdobná.

¹⁰ Informace o četnosti spojů všech uvedených linek k 1. 6. 2019.

4.1.5 Železniční doprava

Městem Šlapanice prochází dvoukolejná z hlediska železniční infrastruktury Jihomoravského kraje celostátní železniční trať č. 340 Brno – Šlapanice – Kyjov – Veselí nad Moravou – Uherské Hradiště.

V jižní části města se nachází železniční stanice Šlapanice. Její poloha je tedy poměrně vzdálena od centra města (asi 1,5 km). V roce 2018 byla na západním okraji intravilánu otevřena zastávka Šlapanice zastávka. Obslužnost na této trati je součástí Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK, pásmo 610). Četnost vlakových spojů je relativně vysoká, denně zde staví ve všední dny 20 spojů směrem na Veselí nad Moravou, 12 spojů v sobotu i v neděli. Směrem do Brna (Brno hl. n.) ve městě staví 18 spojů ve všední dny, o víkendech 10 spojů. Převahu zajišťují České dráhy, a.s. Částí města Bedřichovice železniční trať neprochází a vlaková stanice zde tudíž není k dispozici.

4.1.6 Letecká doprava

Mezinárodní letiště Brno-Tuřany je veřejné mezinárodní letiště. Nachází se cca 3 km vzdušnou čarou od města Šlapanice. Terminál a většina areálu se rozkládá na katastrálním území brněnské čtvrti Tuřany, část letištního areálu zasahuje i do katastrálního území města Šlapanice a malá okrajová část se nachází i v katastrálním území brněnské čtvrti Dvorská. V roce 2018 tuřanské letiště odbavilo 500 727 cestujících na pravidelných i charterových linkách.¹¹ Limity, které souvisí s provozem letiště, značně ovlivňují území a zasahuje prakticky celý jihozápadní sektor sledovaného území.

Statistiky počtu odbavených cestujících, pohybu letadel a množství přepraveného nákladu v tunách je uvedeno v příloze č.1.

4.1.7 Pěší a cyklistická doprava

V současné době městem Šlapanice procházejí značené pěší turistické stezky uvedené v následující tabulce. Pěší trasy mají v centru Šlapanic svůj počátek. Důležité je především spojení s hojně navštěvovaným návrším Žuráň prostřednictvím žluté turistické značky a zejména prostřednictvím naučné stezky.

¹¹ Zdroj: <http://www.bрно-airport.cz/letiste/statistiky/>

Tabulka č. 12: Trasy procházejí územím města Šlapanice

Pěší trasa	Průběh trasy
Zelená	Šlapanice – Ponětovice – Prace – Hostěrádky – Křenovice
Žlutá	Šlapanice, MHD – Žuráň – Vinohrádky – Tvarožná – Rohlenka
Naučná stezka Bitvy u Slavkova někde též NS Bitva tří císařů	Šlapanice – Žuráň – Rohlenka – Santon – Tvarožná – Blažovice – Jiřkovice – Staré vinohrady – Křenovice – Zbýšov – Hostěrádky-Rešov – Sokolnice – Prace – Újezd u Brna – Žatčany – Telnice – Sokolnice – Kobylnice – Mohyla míru – Ponětovice – Prace – Jiřkovice – Holubice – Stará pošta – Pozořice – Holubice – Slavkov u Brna

Zdroj: www.slapanice.cz

V tabulce zmiňovaným Slavkovským bojištěm probíhá významný evropský dálkový cyklokoridor EuroVelo (EV 4), který má svůj počátek ve francouzském přístavním městečku Roscoff a vede i přes ČR a Polsko až do ukrajinského Kyjeva. **EuroVelo** je síť evropských cyklistických stezek, kterou organizuje Evropská cyklistická federace jako projekt 12 dálkových tras napříč celým evropským kontinentem.

Přes město procházejí dvě **cyklotrasy** vedoucí převážně po stávajících komunikacích oblastního významu. Jedná se o cyklotrasu č. 5005 Přízřenice – Bílovice nad Svitavou – Přízřenice, trasa zvaná "Brněnské kolečko", která obkružuje celou aglomeraci města Brna částečně okrajovými částmi města, částečně okolními vesnicemi a lokalitami v blízkosti. Trasa vede většinou po silnicích II. a III. třídy, občas ovšem s velkým provozem aut či křížením frekventovaných silnic např. přejezd silnice č. 430 mezi vesnicemi Bedřichovice a Podolí.

Druhou cyklotrasou procházející územím města je cyklotrasa střední obtížnosti č. 5063 Měnin – Šlapanice, která vede po západní straně Slavkovského bojiště v rovinách jižně od Brna. Trasa vede po asfaltovém a nezpevněném povrchu. V Telnici se kříží s frekventovanou silnicí č. 380.

V roce 2018 došlo k vybudování zpevněného povrchu na stávající polní cestě – účelové komunikaci mezi Šlapanicemi a Bedřichovicemi o celkové délce 593 m, již dříve došlo také k vybudování zpevněného povrchu na polní cestě mezi Šlapanicemi a Ponětovicemi.

Rozvoj cyklodopravy ve městě a v okolí se také opírá o projekt „Stavba integrovaného systému bezpečných cyklostezek na území Šlapanicka“, který je zaměřen na podporu cyklodopravy. Jeho hlavní náplň spočívá ve vybudování čtyř nových úseků cyklostezek na území Dobrovolného svazku obcí Šlapanicka (a zčásti také na území statutárního města Brna). Předmětem projektu je výstavba uceleného systému cyklostezek v celkové délce 6,754 km. V druhé polovině roku 2019 by měly být zahájeny práce na těchto úsecích:

- Vzniku nového úseku cyklostezky Šlapanice – Brno-Slatina – konkrétně úsek D2 Slatina – Šlapanice, projekt realizuje Dobrovolný svazek obcí Šlapanicko. Tento

úsek propojí město Šlapanice a MČ Brno-Slatina pro pěší a cyklisty místní komunikací funkční skupiny IV., která bude napojena na stávající účelovou komunikaci ve Slatině a místní komunikaci v ulici Brněnská Pole ve městě Šlapanice.

- Cyklostezka Šlapanice – Ponětovice – Kobylnice – a to úsek D41 Ponětovice – Kobylnice - projekt realizuje Dobrovolný svazek obcí Šlapanicko. Trasa je vedena podél toku Říčka, kříží železniční trať 340 (prochází pod stávajícím železničním mostem), dále kříží Pratecký potok a následně je vedena podél stromořadí, kde je v současné době nezpevněná polní cesta.

4.2 Technická infrastruktura

4.2.1 Vodovodní síť

Informace obsažené v této kapitole vychází především z Plánu rozvoje vodovodu a kanalizací Jihomoravského kraje (PRVK JMK), který pro Krajský úřad vypracovala až do úrovně obcí firma AQUATIS a.s. v roce 2004 s poslední aktualizací v roce 2013 (změna názvu firmy na Pöyry Environment a.s.). Rovněž byly využity informace z konceptu územního plánu města zhotoveného firmou URBANISMUS ARCHITEKTURA DESIGN - STUDIO, spol. s r.o. na základě stavu z roku 2012 a z Územně analytických podkladů pro správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice z roku 2016.

Město Šlapanice i část Bedřichovice má vodovod pro veřejnou potřebu, který je majetkem Svazku obcí pro vodovody a kanalizace – Šlapanicko a provozován společností VAS a.s., divize Brno-venkov. Město je zásobeno pitnou vodou ze skupinového vodovodu Šlapanice, jehož zdrojem je voda z vodárenské soustavy Březová II, VOV (Vírský oblastní vodovod), z něhož je voda dodávána z vodovodního systému města Brna – vodojemu Stránská skála do vodojemu Šlapanice. Z něho je gravitačně město zásobeno rozvodnou sítí v celkové délce 14,6 km. Také odtud vede zásobovací řad přes Bedřichovice, kde tvoří páteř rozvodné sítě a v zastavěné části obce na něj navazují rozvodné sítě. Kapacita stávajícího vodovodního rozvodu pro Šlapanicko je již značně vyčerpána a v souvislosti s novou výstavbou bude nutné jeho posílení. Ve výhledovém období se uvažuje s rekonstrukcí přívodného řadu.

Tabulka č. 13: Cena vodného a stočného 2016 - 2019 (v Kč)

Rok	Vodné	Stočné	Cena celkem
2016	43,0	46,6	89,6
2017	44,4	47,6	92,0
2018	47,6	48,0	95,6
2019	50,0	50,3	100,3

Zdroj: Svazek obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko

4.2.2 Kanalizační síť, čištění odpadních vod

Koncepce odkanalizování území je založena na plně gravitačním oddílném kanalizačním systému. Odvádění splaškových vod se provádí do kmenové stoky FII, jejíž trasa je situována v souběhu s vodním tokem Říčka. Kapacita kmenové stoky, která je ve stávajícím stavu dostačující, začíná v Líšni, pokračuje přes Podolí, Bedřichovice, Šlapanice a je zakončena na čerpací stanici (ČS) Ponětovice. Z této ČS jsou splaškové vody čerpány do kmenové stoky FII-I s pokračováním směr Tuřany, Chrlice a zakončením v ústřední ČOV Modřice. Dolní horizont sběrače FII (včetně ČS) provozuje VAS a.s., horní horizont Brněnské vodárny a kanalizace, a.s. Město Šlapanice nemá vlastní ČOV. V Bedřichovicích je částečně rovněž zavedena kanalizace pro odvádění splaškových vod do kmenové stoky FII.

Hlavním odvodňovacím prvkem dešťové kanalizace je Říčka. Průtoky v Říčce jsou velmi rozkolísané, což způsobuje poškozování břehů a dna koryta. Správce toku (Povodí Moravy, s.p.) proto v obecné rovině nepřipouští přímé napojování dešťových vod (bez dostatečných objemů retence) z nově navrhovaných rozvojových ploch. Poslední velkou investicí do kanalizační sítě byla rekonstrukce a odlehčení kanalizace na ulici Brněnská, jež byla realizována ve spolupráci se Svazkem obcí pro vodovody a kanalizace Šlapanicko. Stavba zajišťuje neškodný odvod dešťových vod, které dříve stávající kanalizaci zahlcovaly a ohrožovaly okolní nemovitosti, do místního potoka Říčka.

4.2.3 Nakládání s odpady

Na severovýchodní straně katastrálního území města, v prostoru vytěženého zemníku cihelny při ulici Zemědělská, se nachází skládka. Celková rozloha skládky je 26,5 tis. m² a její kapacita je 57 tis. m³. Skládka odpadů na ul. Zemědělská je aktuálně v roce 2019 pro další ukládání odpadů uzavřena. Kapacita je v plném rozsahu vyčerpána a v současné době se připravuje rekultivace plochy skládky. Provozovatelem skládky je společnost SATESO, s.r.o., jejímž zřizovatelem je Město Šlapanice.¹²

Společnost SATESO, s.r.o. provozuje ve městě na ulici Dlouhé a Zemědělské také Sběrné středisko odpadů (SSO), která slouží k ukládání separovaných odpadů, nikoli komunálního. SSO je pro občany žijící na území města Šlapanice a původců produkujících odpad zařazený podle Katalogu odpadů jako odpad separovaný z činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání, kteří na základě smlouvy s provozovatelem SSO využívají systém zavedený obcí pro nakládání se separovaným odpadem. Pro tyto platí, že odpad předávají na základě písemné smlouvy, za podmínek předem specifikovaných.

¹² Zdroj: www.sateso.cz

Sběrné středisko odpadů slouží k ukládání separovaných odpadů zdarma občanům Šlapanic a Bedřichovic (separované odpady vzniklé v domácnosti při činnosti fyzických osob, odpady vznikající kontinuálně a v přiměřeném množství, vysloužilé elektrospotřebiče, elektrozařízení, zářivky a úsporné žárovky v rámci zpětného odběru, biologicky rozložitelné (kompostovatelné) odpady).¹³

Od října 2017 se provádí svoz vytríděných složek odpadu (papír a plast) od domácností formou pytlového sběru. Systém svozu tříděného odpadu byl zaveden zejména z toho důvodu, že v budoucnu nebude možné umísťovat využitelný odpad na skládky, bude třeba jej nějakým způsobem zpracovat či energeticky využít. Zapojení se do systému pytlového sběru je dobrovolné.

Od 1. 1. 2019 došlo ke změně svozové společnosti ve městě. Nově zajišťuje svoz a likvidaci odpadů společnost KTS EKOLOGIE s.r.o. včetně zajištění pytlového sběru od nemovitostí.

4.2.4 Rozvodné sítě

Následující poznatky se opírají o Územní energetickou koncepci Jihomoravského kraje (2008) a o Územní plán města z roku 2010.

Stávající zástavba města Šlapanice a části Bedřichovice je zásobována elektrickou energií z volného kmenového vedení V320 z rozvodny 110/22 kV Sokolnice. Napájecí venkovní vedení je pro stávající odběr dostatečně dimenzováno. Vlastní napájení města Šlapanice zajišťuje odbočka Okružní, ze které jsou přípojkami napojeny sloupové trafostanice a kabelový okruh městem napájející trafostanice městského typu v centru města. Kabelový okruh je ukončen ve vstupní rozvodně (VR).

V okrajových částech zástavby zůstává zachováno napájení z volného vedení a navrhované trafostanice budou venkovní. Napájení ploch výroby a skladování, resp. ploch komerčních je řešeno nezávisle na stávající síti vysokého napětí města a je zajištěno kabelovým vedením VN 1358 z Černovické terasy. Část Bedřichovice je napájena odbočkou z V320, ze kterého jsou napojeny volné přípojky k jednotlivým trafostanicím. Tato koncepce napájení zůstane i v budoucnu beze změn. Fotovoltaická elektrárna na území průmyslové zóny CTPark Brno se na bilanci města Šlapanic nepodílí. Veškeré sítě vysokého napětí (VN) jsou v dobrém technickém stavu, předpokládá se dokončení kabelových průtahů městem, vyjma části Bedřichovice, kde se kabelové vedení odbočky propojení Bedřichovice připravuje. Rozvody nízkého napětí (NN) pro rozvoj bytové výstavby jsou částečně dimenzovány na drobný nárůst zatížení. Ve Šlapanicích a Bedřichovicích bude síť NN budována zemními kabely, případně koncepčně naváže na stávající stav.

¹³ Zdroj: <http://www.sateso.cz>

4.2.5 Telekomunikace a radiokomunikace

Trasy radioreléových komunikací jsou stabilizované. Nové dálkové kabelové trasy nejsou navrhovány. Případné přeložky budou řešeny v rámci ploch veřejných prostranství. Území města je pokryto signálem BTS mobilních operátorů.

4.2.6 Zásobování plynem a teplem

Stávající systém zásobování teplem a plynem je stabilizován. Jsou respektovány trasy VVTL a VTL plynovodů.

Většina občanské a bytové výstavby ve Šlapanicích je zásobována teplem z domovních nebo blokových vytopen. Tyto vytopny byly v minulosti modernizovány a současně byl redukován jejich počet s ohledem na snižující se spotřebu tepla v důsledku provedených úsporných opatření. Průmyslové závody mají většinou vybudovány vlastní vytopny, které vyrábějí teplo pro vlastní potřebu. Společnost Bonagro a.s. provozuje bioplynovou stanici, která zásobuje teplem Dům s pečovatelskou službou a Základní školu Šlapanice.

Shrnutí kapitoly Doprava a technická infrastruktura

Město Šlapanice na jedné straně může těžit z poměrně výhodné polohy – důležité dopravní tepny (dálnice D1) a komunikací spojující město s Brnem (dostatek pracovních příležitostí apod.). Poloha města, tedy z hlediska dopravní sítě, může být chápána jak kladně (dobrá dopravní dostupnost autem, trolejbusem, vlakem i autobusem ve frekventovaných hodinách), tak i záporně (negativní externality jako je hluk, zhoršení kvality ovzduší, dopravní kongesce aj.). Město je velmi dobře dopravně obsluhované především trolejbusovou a železniční dopravou, která propojuje Šlapanice s Brnem, ze kterého se lze následně snadno dopravit do dalších měst. Ze Šlapanic se dá snadno dopravit i do dalších států díky blízkosti letiště. Rozvoj cyklodopravy ve městě a v okolí se opírá o projekt „Stavba integrovaného systému bezpečných cyklostezek na území Šlapanicka“, který je zaměřen na podporu cyklodopravy.

Z hlediska **technické infrastruktury** je město zajištěno poměrně kvalitně, tzn. má zajištěn vodovod, plynovod a kanalizaci. Technická infrastruktura má dostatečnou kapacitu. Z hlediska odpadového hospodářství lze pozitivně hodnotit existenci Sběrného střediska odpadů ve městě, stejně také sběr tříděného odpadu a fungování svozu vytríděných složek odpadu (papír a plast) od domácností formou pytlového sběru.

5 OBČANSKÁ VYBAVENOST

5.1 Vzdělanostní infrastruktura

Na území města Šlapanice se v současnosti nachází vzdělávací zařízení předškolního, základního a středního stupně, jedna základní umělecká škola a univerzitní centrum pro celoživotní vzdělávání.

Město Šlapanice je zřizovatelem dvou mateřských škol o celkové kapacitě 224 míst. Školky ve Šlapanicích navštěvovalo ve školním roce 2017/2018 celkem 224 dětí a kapacita je tak byla plně využita.

- Mateřská škola Zahrádka, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace - působí na Havlíčkově ulici, má vlastní školní jídelnu. Ke školce patří velká dětská zahrada s členitým terénem. Pod tuto školku spadá i budova v lokalitě Brněnská Pole.
- Mateřská škola Hvězdička, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace má 2 oddělení jednak na Masarykově nám. 6 a další oddělení jsou v prostorách základní školy (Masarykovo nám. 16).

Tabulka č. 14: Přehled o mateřských školách ve Šlapanicích

Název	Adresa	Kapacita	Počet tříd	Počet dětí 2016/2017	Počet dětí 2017/2018	Stravování
MŠ Zahrádka	Havlíčková 1444/8	104	4	104	104	jídelna
	Brněnská Pole 1836/25	50	2	50	50	výdejna
MŠ Hvězdička	Masarykovo nám. 1664/6	50	2	50	50	výdejna
	Masarykovo nám. 1594/16	20	1	20	20	výdejna
Celkem		224	9	224	224	-

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz>

Dětem v předškolním věku jsou ve městě k dispozici také následující subjekty, které rozvíjí sociální, motorické i výtvarné dovednosti dětí nebo poskytují rodičům odborné rady v oblasti rozvoje dítěte.

Tabulka č. 15: Výčet subjektů a vybraných aktivit pro předškolní děti ve Šlapanicích

Subjekt	Popis
Centrum pro rodinu Vážka Šlapanice, z.s.	Centrum pro rodinu Vážka Šlapanice nabízí pravidelný program, jako cvičení rodičů s dětmi, babymasáže, výtvarnou dílnu pro děti, volnou herničku pro maminky a děti apod.
Školička Sokolík	Školička Sokolík je provozována podle zákona o dětských skupinách. Vyhláška č. 281/2014 Sb. Její sídlo je v nově zrekonstruovaných prostorách původní bytové jednotky v sokolovně na Nádražní ulici ve Šlapanicích. Kapacita školičky je stanovena na 12 dětí. Těm je k dispozici nově vybavená samostatná místnost, sociální zařízení a výdejna jídla. Rekonstrukce proběhla v letních měsících a provoz byl zahájen 1. 9. 2016.
Šlapanický předškoláček, z.s.	Soukromá miniškolka pro děti od 2 – 4 let s uměleckým zaměřením.

Zdroj: <https://www.slapanice.cz/>, webové stránky organizací

Základní škola, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace (Masarykovo nám. 1594/16) - zřizovatelem školy je Město Šlapanice. Jde o školu s 1. i 2. stupněm. Maximální kapacita je 917 žáků. Školní družina využívá kapacitu 280 dětí. Školní vzdělávací plán školy je přizpůsoben současným vzdělávacím trendům a požadavkům. Postupně je škola vybavena progresivními výukovými prvky, škola má také vlastní jídelnu. Základní škola nabízí dětem také široké mimoškolní využití prostřednictvím zájmových kroužků zaměřených na jazykové vzdělávání, hudební výchovu, sport a další dovednosti.

Gymnázium a základní umělecká škola Šlapanice, příspěvková organizace (Riegrova 17) - zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Gymnázium vzniklo v roce 1993 jako osmileté se všeobecným zaměřením. Od roku 2006 je sloučeno se Základní uměleckou školou. Gymnázium se nachází v budově bývalého zámku. V každém ročníku gymnázia je jedna třída. Kapacita gymnázia činí 260 studentů. Gymnázium má vyváženou skladbu humanitních a přírodovědných předmětů. Angličtina je povinná pro všechny třídy od primy. Stravování je zajištěno v základní škole. Pro zájmovou a mimoškolní činnost studentů je k dispozici přilehlý oplocený pozemek s venkovními hřišti.

Vzhledem k tomu, že je město spojeno s Brnem trolejbusovou dopravou, není pro místní děti a mládež až takovým problémem dojížděka do škol lokalizovaných v Brně, ale zdejší gymnázium je také dobře dostupné pro obyvatele přilehlých brněnských městských částí.

Základní umělecká škola v rámci gymnázia ve Šlapanicích - má 3 obory: výtvarný, hudební a taneční. Ve všech uměleckých oborech je nabízena výuka ve 4 stupních: přípravné studium pro děti již od 5 let, základní studium I. stupně, základní studium II. stupně, studium pro dospělé. Kapacita školy je 462 žáků.

Masarykova univerzita - Univerzitní centrum Šlapanice - Univerzitní centrum je účelově zařízené středisko, které poskytuje komplexní služby v oboru celoživotního vzdělávání. Kromě vzdělávacích kurzů se zde konají konference pořádané fakultami Masarykovy univerzity a různými vědeckými společnostmi, dále pak rozmanitá školení firem z celé ČR. Univerzitní centrum tvoří 2 zrekonstruované a propojené budovy. V první jsou učebny, konferenční místnosti a kuchyně s jídelnou, druhá budova slouží k ubytování. Celková ubytovací kapacita je 72 lůžek.¹⁴

5.2 Zdravotní a sociální péče

5.2.1 Zdravotnictví

Na území města Šlapanice se nenachází žádná nemocnice. Obyvatelé Šlapanic a okolí musí dojíždět do nemocnic v Brně. Zdravotní péči ve městě zajišťují soukromé ambulance a praktičtí lékaři pro děti a dospělé. Většina lékařů se nachází ve zdravotnickém středisku (Karla Čapka 1656/13). Lékařská služba první pomoci je zajišťována v Brně, a to buď Úrazovou nemocnicí v Brně nebo Fakultní nemocnicí Brno. Výborná dostupnost do Brna je zdrojem další specializované lékařské péče.

Tabulka č. 16: Zabezpečení lékařské péče ve Šlapanicích

Ambulance, ordinace	Počet lékařů	Ambulance, ordinace	Počet lékařů
Zubní ordinace	3	Gynekologická ambulance	1
Praktický lékař pro dospělé	3	Chirurgická a cévní ambulance	1
Rehabilitace	1	Neurologická ambulance	1
Praktický lékař pro děti	2	Kožní ambulance	1
Logopedická ambulance	2	Interní a kardiologická ambulance	1
Ortopedická ambulance	1		

Zdroj: <http://www.slapanice.cz/zdravotnictvi/>

Ve městě se dále nachází několik dalších zařízení zdravotní péče včetně zdravotní péče pro zvířata.

¹⁴ Zdroj: webové stránky jednotlivých vzdělávacích institucí

Tabulka č. 17: Ostatní zařízení zdravotní péče

Zdravotní zařízení	Typ
Lékárna Dr. Max	lékárna
Lékárna Na Náměstí - LERAM s.r.o.	lékárna
Domácí zdravotní péče a pečovatelská služba	pečovatelská služba
DR. OPTIK Moravia s.r.o.	optika
Herlango, s.r.o.	optika
Veterinární ordinace Šlapanice - MVDr. Tereza Bednářová	veterinář

Zdroj: <http://www.slapanice.cz/zdravotnictvi/>, vlastní zpracování

Občané jsou dle výsledků z realizovaného šetření spíše spokojení se zdravotní péčí ve městě, konkrétně 60 % respondentů, nespokojeno je 23 % respondentů, 17 % respondentů pak nemělo názor.

5.2.2 Sociální péče

Kapitola mapuje poskytovatele sociálních služeb cílovým skupinám, tj. lidem v nepříznivé sociální situaci, lidem ohroženým sociálním vyloučením a lidem, kteří potřebují pomoc při začleňování do běžného života. Oblast sociálních služeb je v rámci správního obvodu ORP rozvíjena pomocí **Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb správního obvodu ORP Šlapanice na období 2015 – 2018** podle metodiky MPSV ČR. Cílem dokumentu bylo zajistit funkční systém sociálních služeb na místní úrovni. Tento dokument podrobně popisuje sociální služby, které mohou cílové skupiny využívat. Implementaci pak zajišťuje akční plán na roky 2018 a 2019.

Město Šlapanice je provozovatelem **Domu s pečovatelskou službou**. Tento dům disponuje 35 byty, z toho 5 bytů je pro imobilní občany. Všechny byty jsou vybaveny kuchyňským koutem a sociálním zázemím. Dům má společenskou místnost, jídelnu, terasy dva hostinské pokoje pro ubytování návštěv.

Sociální péče na území města Šlapanice je poskytována především prostřednictvím pečovatelské služby. Tu zajišťuje jednak Město Šlapanice, ale také zapsaný spolek Sanus Brno. Městská **Pečovatelská služba Šlapanice** (Masarykovo nám. 100/7, Šlapanice) má v programu terénní služby zaměřené na pomoc klientům (tj. osobám s chronickým duševním onemocněním, osobám s chronickým onemocněním, osobám se zdravotním postižením, seniorům a rodinám s dětmi na území města Šlapanice a místní části Bedřichovice ve věku od 0 - + 99) k soběstačnosti a samostatnosti, aby mohli v domácím prostředí setrvat co nejdelší možnou dobu.

V Domě s pečovatelskou službou Šlapanice má své kontaktní pracoviště **Sanus Brno** – zdravotnická a pečovatelská služba (Hřbitovní 1700/12, Šlapanice), která poskytuje

terénní služby seniorům, osobám se zdravotním postižením nebo s chronickým onemocněním.

Od roku 2012 je ve Šlapanicích v provozu Seniorbus, který je určen méně pohyblivým šlapanickým občanům (ZTP, seniorům) a umožňuje jim přepravit se z místa svého bydliště na zdravotní středisko, městský úřad, poštu, do domu s pečovatelskou službou, na hřbitov nebo do Brna Slatiny.

Sociální poradenství zajišťují zaměstnanci sociálního odboru městského úřadu bezplatně. Odbor sociální provádí činnosti na úseku samosprávy a přenesené působnosti (tj. výkonu státní správy obce s rozšířenou působností). Odbor zajišťuje sociální poradenství, sociálně-právní ochranu dětí, veřejné opatrovnictví a další činnosti. Radou města byla zřízena komise Rada seniorů, která kromě jiného věnuje pozornost životu seniorů ze Šlapanic, navštěvuje seniory jménem města Šlapanice u příležitosti jejich životního jubilea.

Co se týká **bytové politiky**, město nevlastní žádnou ubytovnu nebo byty s regulovaným nájemným určeným např. pro mladé rodiny, pro občany v tíživé životní situaci nebo pro střednědobá ubytování v případě řešení složitých životních problémů seniorů nebo sociálně slabých rodin.

Kromě zjištění současného stavu sociálních služeb je potřeba uvážit i budoucí vývoj poptávky po těchto službách. Očekávaný vývoj zájmu po službách pro seniory i zdravotně postižené je závislý na demografické projekci ve městě a blízkém okolí, dle demografického vývoje lze v příštích letech tedy očekávat, že porostou podíly všech věkových podskupin seniorů. Bylo by vhodné uvažovat o pořízení sociálních bytů pro osoby, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci.

5.3 Bezpečnostní situace

Bezpečnost ve městě je ovlivněna několika faktory. Jednak se jedná o sociální strukturu obyvatelstva, ale také o vzdělanostní strukturu. Město Šlapanice má zpracovanou **Koncepci prevence kriminality města Šlapanice na období 2016 - 2020**, která navazuje na koncepci vytvořenou pro předchozí období 2012 - 2015 a která představuje souhrn nerepresivních sociálních a situačních opatření k omezování a snižování trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů.

Na katastrálním území města Šlapanice, tj. i na území Bedřichovic působí **Městská policie**, zřizována městem Šlapanice. Ta zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon¹⁵. Na území města dále působí **Policie České republiky** (Obvodní oddělení Šlapanice), která dle

¹⁵ Zákon č. 553/1991 Sb.

zákona zajišťuje ochranu veřejného pořádku, přijímá oznámení od veřejnosti a provádí šetření k přestupkům a trestným činům, spáchaným v místě jejich působnosti¹⁶.

Za účelem zvýšení bezpečnosti a dlouhodobého snížení počtu trestných činů je ve Šlapanicích instalován od roku 2009 městský kamerový dohlížecí systém (MKDS). Sleduje průjezd vozidel přes město a dále monitoruje kritická místa, kde dochází k narušování veřejného pořádku a páčání trestné činnosti. Kamerový systém je kompatibilní se systémem Městské policie Brno a zapadá do koncepce kamerového systému města Brna.

Dle mapy kriminality je index kriminality¹⁷ v obvodním oddělení Šlapanice ve výši 102,2 (rok 2018). Z níže uvedené tabulky lze pozorovat nízkou hodnotu indexu mezi roky 2016 až 2018. Ve sledovaném období se pohybuje počet zjištěných trestných činů od 316 do 322, objasněnost trestných činů okolo 40 %.

Tabulka č. 18: Index kriminality a trestné činy mezi roky 2016–2018 v OOP Šlapanice

Index kriminality	2016	2017	2018
Zjištěno trestných činů	322	314	316
Objasněno trestných činů	128	139	108
Objasněno v %	40	44	34
Index kriminality	104,2	101,6	102,2

Zdroj: www.mapakriminality

¹⁶ Babice nad Svitavou, Bedřichovice, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Horákov, Hostěnice, Jiřkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Mokrý-Horákov, Ochoz u Brna, Podolí, Ponětovice, Pozořice, Prace, Řícmanice, Sívce, Šlapanice, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice.

¹⁷ Index kriminality přepočítává počet trestných činů na 1000 obyvatel daného celku.

Tabulka č. 19: Trestné činy mezi roky 2016 – 2018 v OOP Šlapanice (indikativní výčet)

Trestné činy	2016		2017		2018	
	zjištěno	objasněno	zjištěno	objasněno	zjištěno	objasněno
Vraždy	1	1	1	1	0	0
Znásilnění	0	0	2	2	1	0
Fyzické útoky	21	17	16	10	17	11
Loupeže	1	0	1	1	0	0
Vloupání do obydlí	8	0	12	2	11	0
Vloupání do chat a chalup	6	0	9	3	8	2
Krádeže automobilů	6	1	7	3	0	0
Krádeže věcí z automobilů	71	5	54	5	55	3
Krádeže jízdních kol	5	0	6	1	6	1
Výroba, držení a distribuce drog	4	0	4	4	3	2
Řízení pod vlivem návykové látky, opilství	21	20	10	10	10	9
Všechny zbývající činy	178	82	192	96	205	80

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Z výsledků uvedených výše lze konstatovat, že město Šlapanice nepatří k městům se zvýšeným bezpečnostním rizikem a bezpečností situace koresponduje s celkově nízkou úrovní kriminality ve městě (*stavu odpovídá i výsledek dotazníkového šetření, občané jsou spokojeni s bezpečnostní situací ve městě, konkrétně 81 % respondentů*).

5.4 Kultura, sport, volný čas

Město umožňuje vykonávat široké spektrum sportovních a kulturních aktivit. V devadesátých letech zaznamenalo společenské dění ve Šlapanicích neobyčejný vzestup, přibývalo množství spolků a zájem o společenský život rostl. Z tohoto důvodu ve městě působí relativně velká řada subjektů, které přispívají k pestrosti kulturních, sportovních a společenských akcí. Zájmové sdružení a spolky se specializují na rozličné volnočasové aktivity pro všechny věkové skupiny obyvatelstva. Je možno se věnovat turistice, hudbě, zpěvu, divadlu, ekologii, historii atd. Zájmové spolky jsou cíleně podporovány městem

prostřednictvím mimo jiné každoročně vypisovaným dotačním programem. Spolková a zájmová činnost je v tomto směru velmi důležitá, kromě aktivního odpočinku podporuje pocit sounáležitosti s kolektivem a místem, kde lidé trvale žijí nebo odkud pocházejí.

5.4.1 Kultura

Venkovní kulturní akce se povětšinou pořádají buď v městském parku na Riegrově ulici, nebo na Masarykově náměstí. Indoorové akce jsou pořádány vesměs v sokolovně nebo orlovně, která prochází od roku 2018 rozsáhlou rekonstrukcí a bude přestavěna na multifunkční centrum. Menší výstavy mohou být instalovány ve vestibulu městského úřadu. Koncerty duchovní hudby se konají v kostele Nanebevzetí Panny Marie. V místní části Bedřichovice se nachází kulturní dům, který slouží obdobně jako šlapanická sokolovna k pořádání kulturních akcí apod.

Tabulka č. 20: Významné subjekty působící na poli kultury ve městě Šlapanice

Název spolku nebo organizace	Popis činnosti a zařízení
Kulturní spolek Hrbatý hrozen	Činnost je zaměřena především do kulturního dění. Hlavní body činnosti spolku jsou rozvoj kulturní činnosti ve Šlapanicích a okolí, podpora a rozvoj zájmové a sportovní činnosti, pořádání kulturních a společenských akcí a obstarání finanční podpory pro výše uvedené.
KAVKA, z.s.	Hlavním cílem spolku je sdružovat osoby za účelem probuzení zájmu o historii.
Národopisný soubor Vrchka, z. s.	Cílem je sdružovat mládež i dospělé osoby za účelem pěstovat hudební, taneční a slovesný folklor, napomáhat udržování a šíření zájmu o folklor, tradiční lidovou kulturu na Brněnsku a udržování národopisných zvyků a tradic ve Šlapanicích.
Šlapanické ochotnické divadlo, z.s.	Představení se pořádá v sále Sokolovny.
Relíček, z.s.	Hlavní formou dosahování cílů spolku je pěstování hudebního a tanečního folkloru, udržování lidových zvyků a tradic ve městě Šlapanice a jeho okolí
Muzeum Brněnska, Muzeum ve Šlapanicích, příspěvková organizace	Muzeum sídlí ve starobylé budově bývalé scholasterie. Ve sbírkách muzea se nachází mj. pozůstalostní fond významného českého krajináře a šlapanického rodáka Aloise Kalvody. Součástí etnografických sbírek muzea je kolekce výšivkových tiskátek. Muzeum je dlouhodobě orientováno na dětské návštěvníky. Ke všem tematickým výstavám jsou připravovány doprovodné programy pro školy, dětské dílny či herny, muzeum pořádá soutěže pro děti a spolupracuje s okolními základními a mateřskými školami.
Římskokatolická farnost Šlapanice u Brna	Bohoslužby, duchovní obnovy, koncerty duchovní hudby, pořádání farního dne, farního plesu, zapojení do akce Noc kostelů, večery chval
Městská knihovna Šlapanice, organizační složka	Půjčování naučné literatury a beletrie, půjčování CD, meziknihovní služba, provoz internetu, pořádání besed.

Zdroj: <https://www.slapanice.cz/spolky>. webové stránky jednotlivých spolků

Dle výsledků z realizovaného šetření je spokojeno s kulturním a společenskými aktivitami ve městě 73 % respondentů, 16 % respondentů je nespokojeno a bez názoru na tuto oblast pak bylo 11 % respondentů. Následující tabulka představuje významné kulturní zařízení ve městě.

Tabulka č. 21: Vybraná zařízení ve městě Šlapanice pro konání kulturních akcí

Název zařízení	Druh akce
Městský park s pódium	Slavnosti a koncerty, karneval na ledě, farmářské trhy, letní kino.
Masarykovo náměstí	Farmářské trhy, Den matek a Den rodin, jarmarky, závody.
Sokolovna	Plesy, představení ochotníků, maškarní rej.
Orlovna	Multifunkční využití.
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Mše svaté, koncerty duchovní hudby, akce Noc kostelů.
Kinosál ZŠ	Divadelní představení pro děti, přednášky, soutěže.
Areál kynologického klubu	Dětský den.
Kulturní dům Bedřichovice	Plesy a další lidové slavnosti.

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.2 Sportovní vyžití a volný čas

Ve městě Šlapanice se nachází několik sportovních i rekreačních možností umožňujících sportovní vyžití v rozmanitém počtu sportů pro různé výkonnostní kategorie. Činnost místních sportovních oddílů je podporována z rozpočtu města Šlapanice. Ve městě působí hned několik sportovních oddílů nebo subjektů zaměřených na volnočasové aktivity uvedených níže v tabulce.

Tabulka č. 22: Subjekty zaměřené na sportovní a volnočasové aktivity

Název spolku nebo organizace	Popis činnosti a zařízení
ATK Šlapanice, z.s.	Atletický a triatlonový klub působící ve Šlapanicích. V současnosti se zaměřujeme pouze na mládež do 15 let, převážně na děti navštěvující ZŠ Šlapanice.
Bedřichovický pétanque club 2016 z.s.	Název je odvozen z místa a roku založení jako oddíl TJ Sokol Bedřichovice. Klub je členem České asociace pétanque klubů (ČAPEK). Účastní se a pořádá turnaje, pořádá akce pro veřejnost.
Headis CZ, z.s.	Pořádá akce pro veřejnost, účastí se turnajů a exhibicí v oblasti relativně nového sportu headis.
Kynologický klub Šlapanice ZO 10302 p.s., Moravskoslezský kynologický svaz z.s.	Sportovní výcvik, agility, záchranáři. Cvičiště, klubovna vč. možnosti ubytování a venkovního posezení, kotce pro psy.
Orel jednota Šlapanice	Rozvoj člověka v rovině kulturní, sportovní i duchovní (křesťanské zásady). Pohybové aktivity pro rodiče s dětmi, cvičení pro žáky i dospělé, pořádá letní tábory pro děti. Oddíl florbalu a stolního tenisu. Svou činnost provozuje převážně v budově orlovny.

Název spolku nebo organizace	Popis činnosti a zařízení
SK RAKETA, spolek	Tenisový klub, jako nezisková organizace působí již od roku 2007, tři tenisové kurty. Základním posláním je vytvářet podmínky pro rozvoj tělovýchovných aktivit, zejména tenisu.
SK ŠLAPANICE, z.s.	Oddíl kopané - muži A, B, C, dorost, starší žáci, mladší žáci, přípravka.
Tenisový klub Šlapanice, z.s.	Kategorie - dospělí, dorost, starší žáci, přípravka. V zimě se využívá přetlakové haly SK Raketa.
TJ Sokol Šlapanice u Brna	Oddíl basketbalu, volejbalu, gymnastiky, všestrannosti (rodiče a děti, mladší žáci, ženy, muži). Turistika - výlety. Kultura - plesy v Sokolovně. Posilovnu a saunu provozuje FITNESS CENTRUM "SOKOL", Petr Schenk
Sportovní klub SEVER BRNO, z.s.	Sportovní klub určený pro širokou veřejnost.
TJ Bedřichovice, z.s.	Tělovýchovná, sportovní, kulturní a společenská činnost.
Školní sportovní klub při Gymnáziu Šlapanice	Pobočný spolek se zaměřením na volejbal.
Šneksport s.r.o.	Sportovní agentura - firemní akce na klíč, cestovní kancelář – zájezdy do Alp, cykloturistika. Půjčovna sportovních potřeb a vybavení. Sportovní areál s prostory pro mnoho sportů.
ZŠ Šlapanice	Pro veřejnost i mimoškolní aktivity je k dispozici atletický areál - nabízí zejména běžecký ovál, sportoviště pro další atletické disciplíny (skok do dálky, skok do výšky, vrh koulí, hod diskem, hod oštěpem), dráha in-line, travnaté fotbalové hřiště pro přípravky a volejbalové hřiště. V areálu školy je dále k dispozici bazén, tělocvična a workoutové hřiště.
Gymnázium	Areál disponuje venkovním multifunkčním hřištěm a hřištěm na beach volejbal.
Město Šlapanice	Multifunkční hřiště Jiráskova, dětská hřiště, cvičební koutek pro seniory v Domě s pečovatelskou službou, v zimních měsících provozuje kluziště v Městském parku a další.

Zdroj: <https://www.slapanice.cz/spolky>, webové stránky jednotlivých spolků

Ve městě Šlapanice se nachází několik sportovních i rekreačních možností, kde lze realizovat sportovní činnost, viz tabulka níže. Ve Šlapanicích se nachází několik dětských hřišť. Jejich aktuální stav vyhovuje revizím a prvky jsou pravidelně udržovány a obměňovány. Současně se v roce 2019 připravuje zahájení stavebních prací sportovní haly (Pavilon G), která reaguje na potřebu rozšířit kapacitu pro sportování. Ta je vyvolána zvyšujícím se počtem žáků na základní škole.

Dle výsledků z realizovaného šetření je spokojeno se sportovním vyžitím ve městě 58 % respondentů, 24 % respondentů je nespokojeno a bez názoru na tuto oblast pak bylo 18 % respondentů.

Tabulka č. 23: Vybraná sportovní zařízení ve městě Šlapanice

Typ zařízení	Popis
Městská zařízení pro sportovní aktivity	● Park (dětská hřiště) ● Špice Hybešova/Wurmova ● V novém sídlišti ● Špice Nerudova/Sušilova ● Ve starém sídlišti ● Švehlova ● V Brněnských polích ● Volnočasový areál Jiráskova
Parčíky	● Ponětovská ● Svatojánské nám. ● Čechova 2x ● Říčka ● U rudoarmějce
Komerční využití	● Sokolovna (dětské hřiště) ● Sokol – volejbalová hřiště, sokolovna, hala ● Orel – tělocvična ● Fara – hřiště ● ZŠ (tělocvična, bazén) ● Tenis (tenisové kurty) – Tenisový klub Šlapanice, SK Raketa ● Fotbalové hřiště 3x ● Sport Schenk ● Hala Roci

Zdroj: Seznam sportovišť Šlapanice; www.projekty.slapanice.cz

5.5 Ostatní občanská vybavenost

Spolková činnost dále zasahuje do širokého spektra zájmové činnosti a nabízí tak další alternativy pro využití volného času. Následující tabulka shrnuje ostatní spolky a organizace v rámci občanské vybavenosti.

Občané jsou dle výsledků z realizovaného šetření spokojeni s nabídkou volnočasových aktivit ve městě, konkrétně 68 % respondentů. Pozitivní stránkou je, že 74 % respondentů tráví svůj volný čas ve Šlapanicích.

Tabulka č. 24: Ostatní subjekty působících v oblasti společenských aktivit

Název spolku nebo organizace	Popis činnosti a zařízení
Šlapanické mažoretky SISI, o.s.	Různá kulturní a společenská vystoupení.
Skaut - Český skauting ABS z.s., středisko Pangea Šlapanice	Pořádání táborů a výletů pro děti a mládež.
Junák - český skaut, středisko Šlapanice, z.s.	Pořádání táborů a výletů pro děti a mládež.
Kalamář pro ZŠ Šlapanice, o.s.	Spolupořádání akcí a výtvarných dílen.
Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Šlapanice	Pořádání odborných přednášek a výstava letních květín, ovoce, zeleniny, bonsajů a kaktusů
Česká speleologická společnost, základní organizace 6-26, Speleohistorický klub Brno	Posláním spolku je objevovat, zkoumat, dokumentovat, studovat a chránit jeskyně a ostatní krasové či pseudokrasové jevy, jakož i umělé podzemní prostory. Za tímto účelem vykonává spolčování, vzdělávání a výchovu zájemců o speleologii, shromažďování, uchovávání a využívání získaných poznatků, zveřejňování, popularizace a propagace výsledků vlastní činnosti a speleologie obecně, apod.
Český svaz včelařů, z.s., základní organizace Šlapanice	Účelem je při sdružování členů a ve své činnosti vytvářet a zajišťovat podmínky a předpoklady pro všestranný rozvoj oboru včelařství a členů směřující k dosahování obecného blaha.
Moravský rybářský svaz, z.s. pobočný spolek Šlapanice	Výkon rybářského práva v rybářských revírech, ochrana přírody a ŽP, mimoškolní výchova dětí a mládeže, popularizace rybářského sportu.
Myslivecká společnost Šlapanice, z.s.	Sdružuje své členy zejména ke společnému výkonu práva myslivosti v honitbě.
SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Bedřichov	Činnost v oblasti protipožární ochrany.
Moravská hasičská jednota - hasičský sbor Šlapanice	Dobrovolný hasičský sbor.
Přátelé dobrého vína Bedřichovice, z.s.	Popularizace a propagace vinohradnictví a vinařství.
Vážka Šlapanice	Centrum pro rodinu Vážka Šlapanice nabízí pravidelný program jako cvičení pro rodiče s dětmi, výtvarnou dílnu pro děti, besedy pro rodiče týkající se výchovy, kurzy pro nastávající rodiče.

Zdroj: <https://www.slapanice.cz/spolky>. webové stránky jednotlivých spolků

5.6 Bydlení

Obytné území Šlapanic je tvořeno převážně rodinnými domy a zachovalou zástavbou bytových domů.

Srovnání situace dokončených bytů ve městě Šlapanice má od roku 2008 do roku 2018 poměrně kolísavou tendenci. Zatímco v roce 2008 bylo dokončeno 15 bytů, o 5 let později počet dokončených bytů vzrostl na 56, aby se následně v letech 2014 až 2018 dostal na průměrných 36 dokončených bytů. V roce 2014 bylo nejméně dokončených bytů ve městě Šlapanice za sledované období, konkrétně 12 bytů.

Počet dokončených bytů ve městě je ovlivněn místními (zájem o výstavbu a nabídka stavebních pozemků) tak i makroekonomickými podmínkami (zejména dostupností hypoték a podporou bydlení z veřejných zdrojů).

Tabulka č. 25: Počet dokončených bytů ve městě Šlapanice

Počet dokončených bytů	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Šlapanice	15	75	45	40	28	56	12	39	30	26	71

Zdroj: ČSÚ

Informace o domovním fondu a obydlených bytech podávají výstupy Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Největší rozvoj domovního fondu zaznamenalo město v letech 1920 až 1970, bylo postaveno 585 domů a výrazně dominovaly domy rodinné. Intenzivní rozvoj se odehrával také již před rokem 1919, to bylo postaveno 156 domů. V letech 2001 až 2011 bylo postaveno 236 domů. Nejméně domů od roku 1919 bylo postaveno v letech 1981–1990 (194 domů). Z celkového počtu domů bylo 1 669, tedy 92,7 % trvale obydlených. Je tedy zřejmé, že hlavní funkcí Šlapanic podle využití domovního fondu je především aktivní bydlení, nikoliv chalupaření či chataření, neboť objekty jsou převážně trvale obydleny a pouze zlomek z nich slouží k rekreaci (v okrese jde o více než čtvrtinu všech trvale neobydlených domů, v Jihomoravském kraji o necelých 30 % a v ČR v průměru o 44,3 %).

Informace o domovním fondu podávají výstupy Sčítání lidu, domů a bytů 2011 uvedené níže v tabulce.

Tabulka č. 26: Domovní fond ve městě Šlapanice k 26. 3. 2011

		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy
Domy úhrnem		1 801	1 690	98	13
Domy obydlené		1 669	1 560	98	11
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	1 508	1 495	9	4
	obec, stát	22	6	13	3
	bytové družstvo	1	-	1	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	103	49	54	-
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	156	153	2	1
	1920 - 1970	585	562	20	3
	1971 - 1980	327	288	39	-
	1981 - 1990	155	153	1	1
	1991 - 2000	194	187	3	4
	2001 - 2011	236	204	32	-

Zdroj: Výsledky o domovním fondu podávají výstupy Sčítání lidu, domů a bytů 2011 včetně součtů jednotlivých sloupců.

Dopad na fond bydlení města má stále na západním okraji zástavby města budovaný rozsáhlý obytný soubor zvaný Brněnská Pole. Intenzivní výstavba bytových domů v posledních letech výrazně „omladila“ domovní fond ve městě.

Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu vykazují ve Šlapanicích následující charakteristiky. Nejvíce obydlených bytů v bytových domech bylo v roce 2011 v osobním vlastnictví (65 %), druhou nejpočetnější skupinou byly byty nájemní (18 %). Nejvíce obydlených bytů bylo se 3 a 4 obytnými místnostmi.

Tabulka č. 27: Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností k 26. 3. 2011

		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy
Obydlené byty celkem		2 641	1 733	865	43
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	1 499	1 493	3	3
	v osobním vlastnictví	560	-	560	-
	nájemní	215	22	158	35
	družstevní	76	-	76	-
z toho s počtem obytných místností	1	73	20	30	23
	2	285	96	181	8
	3	615	291	321	3
	4	709	460	247	2
	5 a více	791	764	26	1

Zdroj: Výsledky o domovním fondu podávají výstupy Sčítání lidu, domů a bytů 2011 včetně součtů jednotlivých sloupců.

Shrnutí kapitoly Občanská vybavenost

Město Šlapanice má v oblasti vybavenosti určité rezervy. V první řadě se jedná o zvyšující se počet dětí a s tím rostoucí tlak na kapacitu zdejší mateřské a základní školy. Uspokojivá je situace v oblasti nabídky komerčních služeb, protože ve městě nalezneme větší obchody s potravinami nebo nabídku dalších služeb (kadeřnictví apod.). Toto tvrzení dokládají i výsledky dotazníkového šetření mezi občany.

V oblasti zdravotnictví by mohlo město ve střednědobém období podpořit vznik nových ordinací v návaznosti na možné budoucí rozšiřování města. Především formou poskytnutí zlevněného pronájmu ordinací, či zajistit nově přicházejícím lékařům adekvátní bydlení. Ve městě funguje také pečovatelská služba, která zajišťuje základní péči o klienty.

V oblasti sportovních aktivit mají obyvatelé možnost využívat mnoho sportovních zařízení, jako jsou dětské hřiště, tenisové kurty, volejbalové kurty, fotbalové hřiště a další.

6 PAMÁTKY A CESTOVNÍ RUCH

V následující kapitole je zachycen výčet místních památek a turistických cílů, které se nacházejí přímo ve městě Šlapanice.

6.1 Cestovní ruch ve městě

Jedním z významných problémů udržitelného cestovního ruchu je otázka rekreační, resp. turistické únosnosti území, který lze vyjádřit podle zatížení území, tedy počtu turistických a rekreačních lůžek na km². Průměrná hodnota turisticko-rekreačního zatížení za celou ČR se pohybuje kolem 25 lůžek na km², ve Šlapanicích se jedná zhruba o 6 lůžek a turisticko-rekreační zatížení území se zde jeví jako minimální.

Příčiny je možné hledat v přírodních podmínkách (nedostatek lesů, nepřítomnost významného vodního toku či vodní nádrže), proto zde není významné ani zastoupení chat a chalup, tedy objektů tzv. druhého bydlení (nejvýše zahrádkářské objekty a chatky podél toku Říčky mezi zástavbou Šlapanic a Bedřichovic). Rovněž zde nejsou příznivé podmínky pro zimní sporty (nenachází ani krytý zimní stadion či kluziště, ledovou plochu lze však na některých místech ve městě při vhodných teplotách vytvořit).

Na území Šlapanic se nacházejí spíše zajímavosti lokálního významu. Za nejvýznamnější atraktivitu v blízkém okolí města lze ocenit Žuráň a Mohylu míru nacházející se na území tzv. Slavkovského bojiště, které lze označit za významnou vojenskou památku z období napoleonských válek a za jedno z nejnavštěvovanějších míst celé jižní Moravy. Tzv. Austerlitz zaujímá plochu asi 120 km² a v jeho zájmovém území leží 25 měst a obcí. Bojiště je od roku 1992 chráněnou památkovou zónou, která prochází i Šlapanicemi – při potoku Říčka až do obce Podolí. Zóna zahrnuje např. návrší Žuráň, kopec Santon nad Tvarožnou, Starou poštu pozořickou i secesní Mohylu míru architekta Josefa Fanty, jež je památníkem všem obětem bitvy u Slavkova nad obcí Prace. Bojiště Bitvy tří císařů stále láká návštěvníky z domova i ze zahraničí a každoročně ve výročí bitvy se na místech s ní spjatých konají nejrůznější pietní akce. Odkazem Bitvy tří císařů se zabývá obecně prospěšná společnost Mohyla míru - Austerlitz, o. p. s., která má sídlo ve Šlapanicích.

Výletní místo, které se nachází nejbližší Šlapanicím, je Žuráň osazená bronzovou deskovou mapou. Je místem, kde měl svůj hlavní stan Napolenon Bonaparte. Nachází se 1 km severně od Šlapanic na hranici katastru sousední obce Podolí. Návrší je pozoruhodné i jako významná archeologická lokalita – byly zde objeveny hroby z období stěhování národů z 5. a 6. stol.

V oblasti cestovního ruchu lze hodnotit také podnikatelskou aktivitu v území, a to prostřednictvím počtu subjektů se sídlem na území obce působících v odvětví pohostinství a ubytování vůči počtu všech ekonomických subjektů, v roce 2018 činil tento

podíl ve Šlapanicích 3 %, v Jihomoravském kraji pak 4,8 % a v ČR 5,3 %. Podprůměrná je ve Šlapanicích také zaměstnanost v cestovním ruchu, neboť podíl zaměstnaných v pohostinství a ubytování ze všech ekonomicky aktivních žijících ve městě nedosahuje ani 3 % (podle sčítání 2011 to bylo 2,6 %).

V současné době městem Šlapanice procházejí značené pěší turistické stezky. Důležité je především spojení s návrším Žuráň prostřednictvím žluté turistické značky a zejména prostřednictvím naučné stezky.

Město rovněž neposkytuje turistům a občanům vhodné podmínky pro letní rekreaci a turistiku u vody, neboť se zde nenachází žádné koupaliště, bazén či přírodní nádrž (s výjimkou krytého bazénu v prostorách základní školy, který je přístupný veřejnosti). Nejbližší aquaparky a koupaliště jsou v Brně nebo ve Slavkově u Brna.

6.2 Ubytovací a stravovací zařízení

Na území města byla zjištěna dvě hromadná ubytovací zařízení, v nichž celková ubytovací kapacita činila 92 lůžek. V době zpracování této kapitoly nebylo nalezeno žádné individuální zařízení pro ubytování hostů v soukromí. Dle obecně závazné vyhlášky č.1/216 o místním poplatku z ubytovací kapacity činí sazba poplatku za každé využité lůžko a den 4 Kč.¹⁸

Tabulka č. 28: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních ve Šlapanicích

Ubytovací zařízení	Část obce	Kapacita lůžek	Stravování
Univerzitní centrum MU	Šlapanice	72	ano
Penzion Žlutý dům	Šlapanice	20	ano
Celkem		92	

Zdroj: Vlastní zpracování

Nabídka stravovacích provozů je vcelku pestrá. Stravování poskytují obě z výše uvedených ubytovacích zařízení. Kromě toho se ve Šlapanicích nachází několik restaurací a cukráren.

6.3 Kulturní památky

Území města Šlapanice nedisponuje přírodními atraktivitami nadregionálního významu a přírodní památky jsou charakterizovány v kapitole týkající se životního prostředí. Zde je možné uvést kulturní památky, ať už zapsané či nikoliv na ústředním seznamu kulturních památek Ministerstva kultury ČR.

¹⁸ Zdroj: <https://www.slapanice.cz/poplatek-z-ubytovaci-kapacity/>

Tabulka č. 29: Nemovité památky zapsané na Ústředním seznamu kulturních památek

Název	Lokalita
Kostel nanebevzetí Panny Marie	Hřbitovní
Škola - scholasterie	Masarykovo nám. č.p.103/20
Pískovcová reliéfní deska	Masarykovo nám. č.p.103/20 (průčelí scholasterie)
Pomník padlým	Parčík u gymnázia
Pomník (náhrobní) Aloise Kalvody	Hřbitov
Morový kříž	Při silnici do Jiřkovic
Socha sv. Floriána	Zámečnické nám., před kostelem
Socha sv. Floriána	Masarykovo nám. na fasádě mezi okny u č.p. 104
Socha sv. Jana Nepomuckého	Náměstí
Socha sv. Tadeáše	Masarykovo nám., vedle kostelního schodiště
Socha Rudoarmějce	Čechova
Smírčí kámen	V parčíku na křižovatce ulic Brněnská a Čechova
Boží muka	U silnice do Tuřan
Hraniční kámen	Vedle hřbitova
Krucifix	v Bedřichovicích u kostela

Zdroj: <https://www.pamatkovykatalog.cz/>

Ve městě se nachází další, kulturně či historicky důležité památky, které odkazují na historii města.

Tabulka č. 30: Ostatní nemovité památky

Název	Lokalita
Hospodářská škola	Nádražní ulici, č. p. 465/58
Městský úřad	Masarykovo náměstí 100/7
Orlovna	jižní okraj Masarykova náměstí (č. p. 223/2
Radnice	Kalvodova ulice
Sokolovna	Nádražní ulice, č. p. 706/87
Zámek	Ulice Riegrova 40/17
Socha sv. Jana	Svatojanské nám. před domem č. p. 127/17
Socha sv. Aloise	Na křižovatce Hřbitovní a Riegrovy ul. (proti gymnáziu)
Socha Nejsvětější Trojice	Na křižovatce Hřbitovní a Riegrovy ul. (proti gymnáziu)
Smírčí kříž	Vedle vchodu do budovy Muzea
Spirála života	Kašna na Masarykově nám.
Boží muka ve zdi domu č.p. 139/6	Jiříkovská ul.
Plačící matka (pomník padlým v I. sv. válce)	Parčík u gymnázia
Hrob napoleonských vojáků	Na hřbitově
Pomník francouzským lékařům	Křižovatka ulic Brněnská a Riegrova

Zdroj: <https://www.slapanice.cz/>

Shrnutí kapitoly Památky a cestovní ruch

V současnosti město Šlapanice nepředstavuje turisticky vyhledávané místo. S tím souvisí i nedostatečná infrastruktura v oblasti cestovního ruchu ve městě. Příčiny je možné hledat v přírodních podmínkách, proto zde není významné ani zastoupení chat a chalup, tedy objektů tzv. druhého bydlení. Na území města se nenachází žádná přírodní atraktivita regionálního či nadregionálního významu. Ani z hlediska kulturně historických památek nelze území Šlapanic považovat za atraktivní z hlediska cestovního ruchu, neboť se zde nacházejí pouze zajímavosti lokálního významu. Potenciál cestovního ruchu ve městě lze spatřovat ve formách udržitelného cestovního ruchu, tj. pěší turistice a cykloturistice.

7 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Problematika životního prostředí představuje komplexní fenomén, kdy kvalita životního prostředí ve městě Šlapanice a blízkého okolí je ovlivněna intenzitou dopravy a existencí průmyslových znečišťovatelů v Brně a jeho okolí.

7.1 Přírodní podmínky

7.1.1 Geologické a půdní podmínky

Geologické poměry území města Šlapanic nejsou příliš pestré. Jedná se z větší části o území kvartérních hlín, spraší, písků a štěrků, které zabírají většinu území města. Středem území se táhne pás terciérních hornin (písky, jíly) a v severní části se nachází plocha paleozoických hornin zvrásněných, nemetamorfovaných (břidlice, droby, křemence, vápence). Podél toku Říčky se nachází výchozy prvohorních kulmských slepenců myslejovického souvrství, které vystupují nad okolní třetihorní sedimenty mořského původu a nad čtvrtohorní spraše. Jsou to mořské a říční sedimenty z období spodního karbonu. Kulm je tvořen klastickými sedimentárními horninami charakteristickými střídáním drob, popřípadě slepenců s prachovci a jílovitými břidlicemi.

Šlapanicko patří spíše mezi níže položené oblasti České republiky i Evropy s nadmořským výškami, které neklesají pod 210 a nepřekročí 300 m n. m. Z regionálně **geomorfologického členění** spadá území města do geomorfologického okrsku Šlapanická pahorkatina a svým jihozápadním okrajem do okrsku Tuřanská plošina. Oba dva okrsky jsou dále součástí nadřazeného podcelku Pracká pahorkatina, celku Dyjsko-svratecký úval, podoblasti Západní Vněkarpatské sníženiny, soustavy Vněkarpatské sníženiny, provincie Západní Karpaty, podoblasti Karpaty a spadají tak do Alpsko-Himálajské oblasti, která pokrývá menší část území ČR ve srovnání s dominující Hercynskou oblastí, a zaujímá její jihovýchodní, východní a severovýchodní část.

Reliéf území města je převážně rovinný (0 až 3°), na okrajích mírně skloněný (3 až 7°), bez výrazných vrcholů, z nichž nejvyšším je v západní části katastru nedaleko dálnice D1 bod s nadmořskou výškou 292 m n. m. (sklonitost střední – 7 až 12°). Údolí Říčky v severní části katastru Šlapanic vytváří strmější struktury v oblasti přírodní památky Andělka a Čertovka (výrazný sklon 12 až 17°). Přes centrum města a dále na jih prochází tok již velmi mírným terénem. Nejnižším bodem je výtok Říčky z katastru obce po spojení s říčkou Roketnicí (214 m n. m.).

7.1.2 Podnebí

Město Šlapanice leží dle BPEJ (bonitovaná půdně ekologická jednotka) v teplém a suchém klimatickém regionu. Průměrné letní teploty se pohybují v rozmezí 18 – 20 °C a průměrné zimní teploty okolo 0 °C. Průměrný roční úhrn srážek činí pod 500 mm, tedy jedná se o jedno z nejsušších oblastí na území ČR. Území můžeme charakterizovat jako území s dlouhým teplým a suchým létem a poměrně krátkou mírně teplou a velmi suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky.

7.1.3 Vodstvo

Z **hydrologického hlediska** spadá území města Šlapanice do povodí Moravy a k úmoří Černého moře. Hlavní vodotečí, která od severu k jihu protéká centrem oběma částmi města, je potok Říčka¹⁹. Říčka je vodní tok VI. řádu. Pramení 1,5 km severozápadně od Račic (obec Račice-Pístovice) v nadmořské výšce 470 m n. m. a ústí zprava do Litavy u Měnína v nadmořské výšce 185 m. Plocha povodí je 144,9 km². Celková délka toku je 36,5 km. Částečně se propadá pod nádrží Hádek a vyvěrá u Horního mlýna, což jsou krasové oblasti mimo území města Šlapanic. Specifický odtok z území dosahuje v okolí Šlapanic pouze hodnot k 1,5 l/s na km². Od svého pramene teče Říčka na jihozápad k Ochozu u Brna a dále na jih podél východního okraje Brna-Líšně, kde byly v letech 1953 – 1967 vybudovány tři vodní nádrže (U Muchovy boudy, Pod hrádkem a U Kadlecova mlýna). Podél nich se v současnosti nachází rekreační oblast Mariánské údolí. Říčka pokračuje dále na jih přes obec Podolí, Bedřichovice a Šlapanice až k Ponětovicím, kde se stéká s tokem Roketnice. Jako Říčka pokračuje dále na jih a vlévá se do Litavy, ta do Svratky, která se ve vodní nádrži Nové Mlýny spojuje s Dyjí a ta pak končí v Moravě. Vzhledem ke geologickému podkladu se na území města nenachází významné prameny podzemní vody ani vrty pro pitnou vodu.

V roce 2016 v rámci hodnocení jakosti povrchových vod v profilu Ponětovice bylo dle ČSN 75 7221 hodnoceno celkově 22 ukazatelů. Dle výsledků lze za bezproblémový považovat především ukazatel TOC, chloridy, vápník, hořčík, pH a teplotu vody. Opačná situace je u vodivosti, nerozpuštěných a rozpuštěných látek a manganu. Monitoring kovů v povrchových vodách v povodí Moravy dlouhodobě prokazuje, že koncentrace těžkých kovů jsou zvýšené pouze lokálně a obecně mají toky v tomto směru dobrou kvalitu.

¹⁹ V některých literárních pramenech, zejména před rokem 1990, bývá tento tok uváděn pod názvem Zlatý potok.

Existence vodního toku nese sebou také riziko záplav. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Vymezení záplavových území pomůže předcházet a snižovat škody způsobené povodněmi. Ve městě Šlapanice se nachází několik záplavových území, viz příloha č. 2. Konkrétně se jedná o blízké území v okolí vodního toku Říčky a zejména pak o širší území v jižní části města.

7.1.4 Půdní fond

Půdy na území města Šlapanice **jsou velmi hodnotné**, neboť spadají z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu převážně do kategorie I. (bonitně nejcenější půdy) a II. (nadprůměrné produkční půdy). Půdní pokryv území města Šlapanice tvoří především černozemě modální a černozemě karbonátové na spraších nebo karpatském flyši. Tyto půdy jsou středně těžké, bez skeletu, velmi hluboké, převážně s příznivým vodním režimem. Nachází se na největší ploše území na západ i na východ od zástavby, do které rovněž zasahují. Na svazích lemujících nivy vodních toků – Říčky a Roketnice – se rozkládají černozemě modální a černozemě pelické, hnědozemě, luvizemě, popřípadě i kambizemě luvické, smyté, na spraších, sprašových a svahových hlínách. Tyto jsou středně těžké i těžší, převážně bez skeletu a ve vyšší sklonitosti. Zasahují do značné části zastavěného území obou částí obce.

V nivě toku Říčky v zastavěném území Šlapanic a v nivě Roketnice podél východní hranice řešeného území se nachází černice modální, černice modální karbonátové a černice arenické na nivních uloženinách, spraši i sprašových hlínách, které jsou středně těžké, bez skeletu a s příznivými vláhovými podmínkami (až mírně vlhčí). Na soutoku obou toků se pak nachází černice pelické. Značnou část zastavěného území Bedřichovic a severní část katastru Šlapanic pokrývají fluvizemě glejové na nivních uloženinách, těžké i velmi těžké půdy bez skeletu. Vláhové poměry jsou v nich nepříznivé a vyžadují regulaci vodního režimu. Na části zemědělské půdy v řešeném území bylo v minulosti vybudováno odvodnění. V katastru Šlapanic bylo odvodněno celkem 120 ha v šesti lokalitách, katastru Bedřichovic v jedné lokalitě 13,5 ha. Půdy jsou na většině území pouze mírně ohrožené větrnou erozí, ale potenciálně náchylné k vodní erozi (s výjimkou severozápadní části).

V celém území je v letech 2014 až 2018 evidováno přibližně 1 115 ha zemědělské půdy, jejíž rozloha se v posledních letech zmenšila (o 5 ha) a 350 ha nezemědělské půdy. U nezemědělské půdy se rozloha od roku 2014 zvětšila (o 5 ha).

Tabulka č. 31: Druhy pozemků na území města (ha)

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Celková výměra	1 465	1 465	1 465	1 465	1 465
Zemědělská půda	1 120	1 119	1 116	1 116	1 115
Orná půda	1 041	1 040	1 037	1 037	1 036
Chmelnice	-	-	-	-	-
Vinice	2	2	2	2	2
Zahrada	65	65	65	65	65
Ovocný sad	2	2	2	2	2
Trvalý travní porost	10	10	10	10	10
Nezemědělská půda	345	346	349	349	350
Lesní půda	6	6	6	6	6
Vodní plocha	14	14	14	14	14
Zastavěná plocha a nádvoří	68	68	68	68	69
Ostatní plocha	257	258	261	261	261

Zdroj: ČSÚ, zpracováno a zaokrouhleno autorem

Velmi nízké je na území katastru města v porovnání s republikovým průměrem zastoupení **lesů** – území má charakter bezlesé kulturní stepi. Porosty mají buď přírodě blízký charakter (Velký hájek a část Malého hájku) nebo v rámci managementu zvláště chráněných území dochází k postupné přeměně na lesy přírodě blízkého až přirozeného charakteru (většina Malého hájku).

Území města spadá do přírodní lesní oblasti Jihomoravské úvaly, které celkově nepokrývá žádný původní les, pouze přírodní či přírodě blízký les nacházející se především v oblastech vodních toků (Svratka, Dyje, Morava). **Floristicky** patří zájmové území města Šlapanice do obvodu Panonského termofytika a fytogeografického okrsku 20b Hustopečská pahorkatina. Z hlediska potenciální přirozené vegetace se jedná především o oblast prvosenekových dubohabřin. Jsou pro ni typické dvoupatrové nebo třípatrové porosty s dominantním habrem nebo duby a s výrazným zastoupením teplomilných druhů. Keřové a bylinné patro je druhově pestré, s převládajícími mezofytními hájovými druhy a s řadou druhů společných pro teplomilné doubravy.

7.2 Ochrana přírody

Syntetickým ukazatelem hodnotícím z hlediska využití půdy kvalitu území je koeficient ekologické stability (KES), tj. poměr ploch ekologicky stabilních (v tomto případě lesních ploch, TTP, vodních ploch a sadů) k plochám ekologicky nestabilním (orná půda a zastavěné plochy). V případě Šlapanic je KES roven 0,07, což znamená, že jde o území s maximálním narušením přírodních struktur a základní ekologické funkce musí být intenzivně a trvale nahrazovány technickými zásahy. KES je zde nižší než v SO ORP Šlapanice (0,86).

Podle územně analytických podkladů Jihomoravského kraje do území města Šlapanice nezasahují žádné skladebné části nadmístní (tj. nadregionální či regionální) úrovně ÚSES. Z toho vyplývá, že je v území zastoupená výhradně místní (lokální) úroveň ÚSES.

Na území města se nevyskytuje ptačí oblast, která by byla zařazena do NATURY 2000, ale je zde jedna evropsky významná lokalit (EVL), a to **Šlapanické slepence**. Cílem ochrany celkem tří stanovišť na území města (jedna se nachází mimo) jsou vápnité nebo bazické skalní trávníky a subpanonské stepní trávníky. Jednotlivé lokality spadající do EVL jsou zároveň přírodními památkami a jsou to:

Andělka a Čertovka (3,37 ha) - skalní útvary Andělka a Čertovka leží v nadmořské výšce 219 až 266 m n. m. Celá oblast je tvořena prudkými východně až severovýchodně orientovanými svahy s více skalami a skalkami nad pravým břehem Říčky při severním okraji Šlapanic. Ochranné pásmo zahrnuje fragmenty teplomilných společenstev na skalních útvarech z kulmských slepenců.

Návrší (0,94 ha) - ochranná zóna chrání především teplomilná společenstva na kulmských slepencích. Leží v nadmořské výšce 235 - 252 m n.m. a je tvořena nevysokým návrším z kulmských slepenců nad východním okrajem aluvia Říčky zvedajícím se nad mírný a táhlý svah tvořený sprašovými hlínami. Na temeni návrší jsou mělké a vysychavé půdy umožňující růst jen nízkého až mezernatého travního porostu. Jde o klíčovou plochu z hlediska výskytu cenných teplomilných společenstev. Ve východní části území je vysázený dubový remízek.

Velký hájek (2,57 ha) - ochranné pásmo chrání fragmenty teplomilných společenstev na skalních útvarech z kulmských slepenců a fragmenty lesních společenstev suťového a dubohabrového lesa a teplomilné doubravy. Leží v nadmořské výšce 221 až 265 m n. m. a je tvořena hřbetem nad levým břehem Říčky nedaleko severního okraje Šlapanic. Hřbet je tvořen kulmskými slepenci, které v severozápadní a západní části vystupují ze svahů v podobě skalek. Vyšší skalní stupeň nad silnicí je patrně výsledkem terénních úprav při její výstavbě. V západní části hřbetu nad silnicí jsou půdy mělké a vysychavé, umožňující původně růst jen nízkého travního porostu s ojedinělými stromy a keři (dnes světlna klíčová z hlediska výskytu cenných teplomilných společenstev). Po zbývajícím území jsou půdy hlubší a dnes v nich prospívá listnatý les.

Travní porosty na výše uvedených lokalitách jsou v současnosti negativně ovlivněny pohybem lidí po travních porostech a expanzí ruderalních druhů, nepůvodních dřevin a absencí hospodaření.

Na území Šlapanic, přímo v centru města, se vyskytuje rovněž ekologická zátěž, a to již dříve zmiňovaný areál Cukrovar.

Na území města se nenachází žádný chráněný strom ani stromořadí, existuje zde však 14 lokálních biocenter a 18 lokálních biokoridorů. Cílovými ekosystémy skladebných částí ÚSES jsou mezofilní lesní až nelesní společenstva, svahy údolí, vodní a mokřadní společenstva podél toku Říčky.

7.2.1 Kvalita ovzduší

Znečišťování ovzduší patří v současné době mezi nejzávažnější problémy ochrany životního prostředí. Znečištěné ovzduší má prokazatelně nepříznivé účinky na lidské zdraví, znečišťující látky mohou způsobit širokou škálu zdravotních problémů od méně závažných až po vážná onemocnění a předčasnou úmrtnost. Znečišťující látky negativně působí i na vegetaci, mohou ovlivnit její růst a způsobit snížení výnosů zemědělských plodin a lesů.

Tuhé znečišťující látky frakce (PM_{2,5}) - z ročenky ČHMÚ z roku 2017 vyplývá, že území města spadá do oblasti, kde dosahují průměrné roční koncentrace PM_{2,5} hodnot okolo 17 - 25 $\mu\text{g.m}^{-3}$, tedy cca 85 % imisního limitu (25 $\mu\text{g.m}^{-3}$). Lokálně se tedy hodnoty neblíží limitu, který by neměl být na území měst překračován.

Tuhé znečišťující látky frakce (PM₁₀) - z ročenky ČHMÚ z roku 2017 vyplývá, že území města Šlapanice spadá do oblasti, kde dosahují průměrné roční koncentrace PM₁₀ hodnot od 28 do 40 $\mu\text{g.m}^{-3}$, tedy cca 55 % imisního limitu (65 $\mu\text{g.m}^{-3}$). Inhalace PM₁₀ poškozuje hlavně kardiovaskulární a plicní systém. Dlouhodobá expozice snižuje délku dožití a zvyšuje kojeneckou úmrtnost.

Benzo(a)pyren - z ročenky ČHMÚ z roku 2017 vyplývá, že na území dosahují průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu cca 70 % imisního limitu (1.0-2.0 ng.m^{-3}). Mezi jeho nejvýznamnější zdroje se proto řadí spalování pevných paliv v kotlích nižších výkonů, především v domácích topeništích.

Vlivem městského charakteru zkoumaného území a přítomnosti významných komunikací vedoucích v blízkosti města jako zdrojů znečištění ovzduší v zastavěném území je možné Šlapanice označit za oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví. Ve Šlapanicích se problematicky jeví jednak zvýšený obsah zplodin v ovzduší (poléťavý prach, oxidy dusíku), a to především v severní části katastru Šlapanic v důsledku blízkosti silnice II/430 a dálnice D1, ale také zplodiny unikající do ovzduší z místní skládky lokalizované v areálu bývalého dobývacího prostoru cihelny, kterou lze považovat za stacionární zdroj znečištění ovzduší.

Přestože hodnocení kvality ovzduší ve městě není dlouhodobě příliš příznivé, nejsou dle údajů Českého hydrometeorologického ústavu ve Šlapanicích překračovány imisní limity v takové míře, jako např. v centrálních částech Brna, a dosahované hodnoty nejen v případě poléťavého prachu, ale i ostatních sledovaných prvků (NO₂, SO₂, CO, O₃) jsou

spíše na průměrných až lehce nadprůměrných hodnotách, což je charakteristické pro obce a města v zázemí velkých měst (při převažujícím západním proudění především na východ od nich) a významných dopravních tahů.

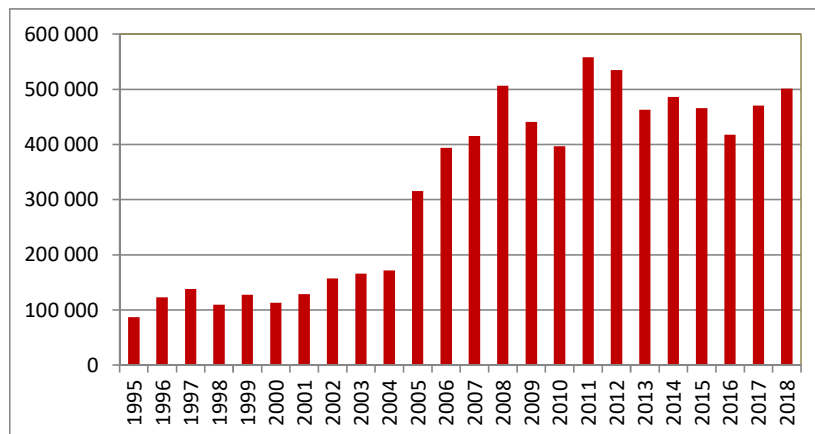
Shrnutí kapitoly Životní prostředí

Na kvalitě životního prostředí, zejména ovzduší, se částečnou měrou negativně podílí intenzita dopravy ve městě a v okolí (dálnice D1). Na základě koeficientu životní stability lze území charakterizovat jako území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie. Občané města Šlapanice se zajímají o třídění odpadu a věnují se jeho správnému uložení. Velkým pozitivem je, že občané mají o toto téma a problematiku zájem.

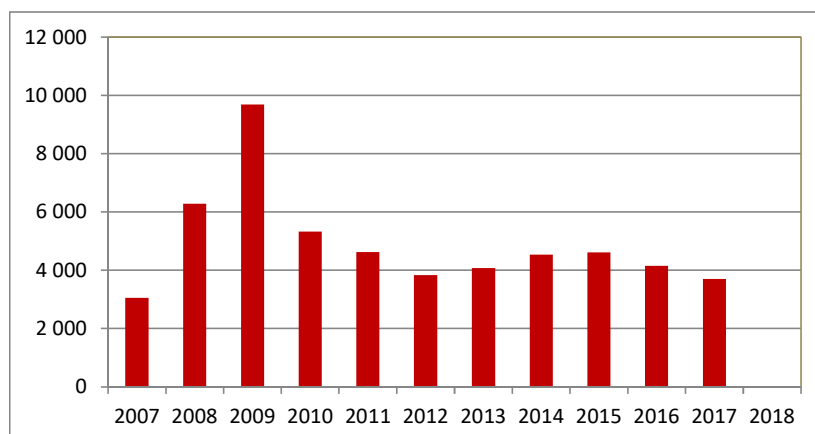
Příloha

Příloha č.1: Statistiky letecké dopravy

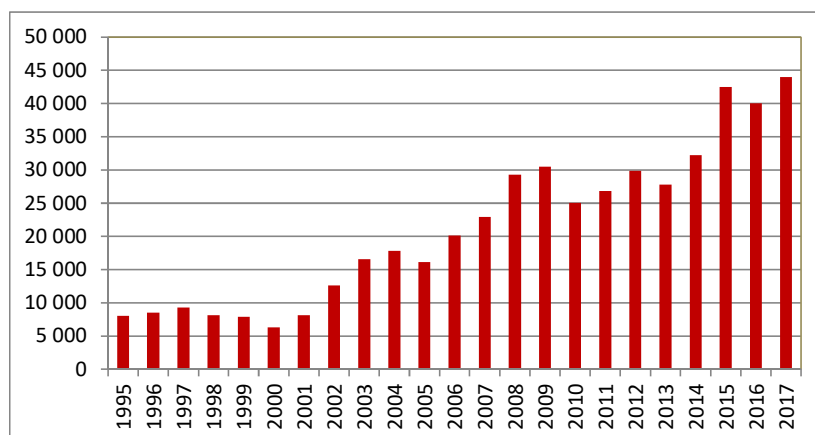
Počet odbavených cestujících

Počet pohybu letadel

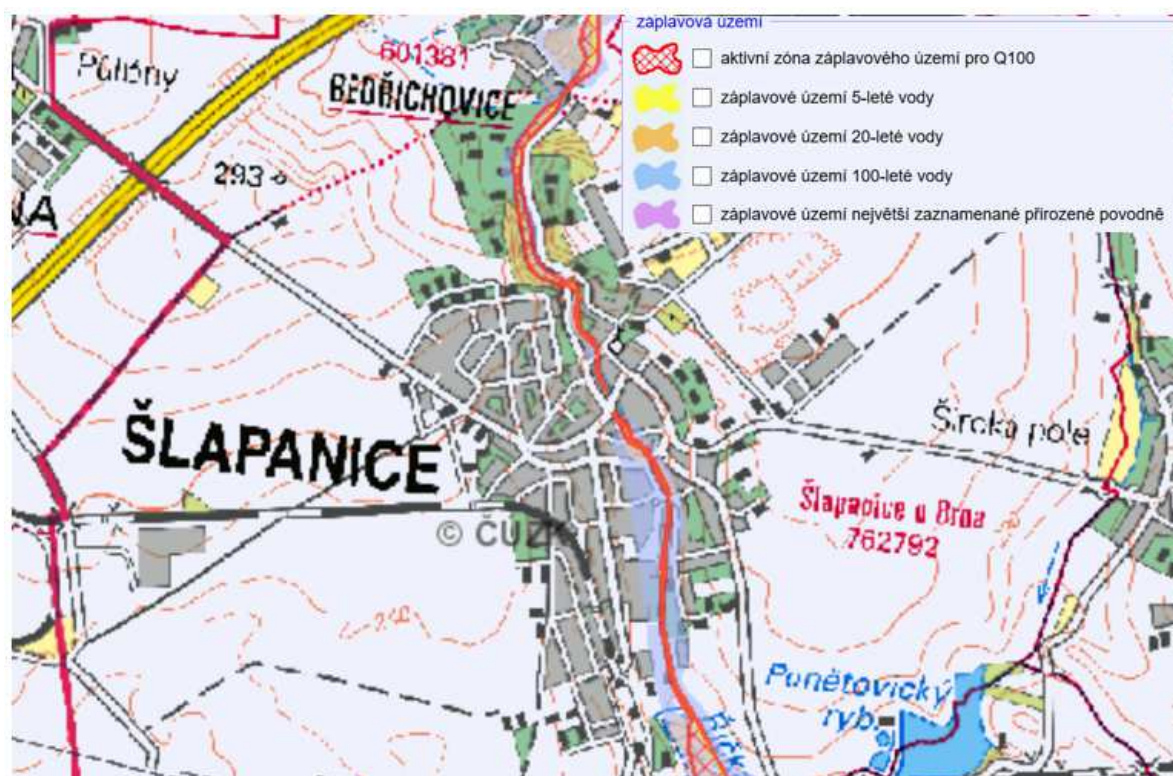

Množství přepraveného nákladu v tunách

Zdroj: <http://www.brno-airport.cz/letiste/statistiky/>

Příloha č. 2: Záplavová území města Šlapanice

Zdroj: Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce

Seznam použitých zkratek

Následující tabulka obsahuje základní zkratky, které jsou v tomto dokumentu používány.

Tabulka č. 32: Seznam zkratek

Zkratka	Význam
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita
IDS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠ	Mateřská škola
NN	Nízké napětí
ORP	Obec s rozšířenou působností
p. b.	Procentní bod
PO	Příspěvková organizace
SLDB 2011	Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011
SO	Správní obvod
SSO	Sběrné středisko odpadů
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VN	Vysoké napětí
VTL	Vysokotlaký
ZŠ	Základní škola

Seznam tabulek

Tabulka č. 1:	Pohyb obyvatelstva ve městě Šlapanice v letech 2008 - 2018.....	15
Tabulka č. 2:	Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v období 2008 – 2018.....	16
Tabulka č. 3:	Počet obyvatel dle věkových skupin v Šlapanicích (31. 12. daného roku)	17
Tabulka č. 4:	Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání.....	20
Tabulka č. 5:	Vývoj počtu sňatků, rozvodů a potratů (absolutně) ve Šlapanicích v letech 2008–2018.....	20
Tabulka č. 6:	Mapa počtu osob v exekuci městě Šlapanice a ve vybraných územních celcích v roce 2017 ..	21
Tabulka č. 7:	Podíl nezaměstnaných osob ve vybraných celcích k 31. 12. 2018	25
Tabulka č. 8:	Podíl nezaměstnaných osob ve městě Šlapanice v letech 2014 - 2018	25
Tabulka č. 9:	Počet registrovaných ekonomických subjektů ve Šlapanicích, SO ORP Šlapanice, okrese Brno-venkov a v Jihomoravském kraji.....	27
Tabulka č. 10:	Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE ve Šlapanicích, ORP Šlapanice, okresu Brno-venkov, JMK a ČR (v %).....	28
Tabulka č. 11:	Průměrná denní intenzita automobilové dopravy na dálniční a silniční síti	32
Tabulka č. 12:	Trasy procházejí územím města Šlapanice	36
Tabulka č. 13:	Cena vodného a stočného 2016 - 2019 (v Kč)	37
Tabulka č. 14:	Přehled o mateřských školách ve Šlapanicích.....	41
Tabulka č. 15:	Výčet subjektů a vybraných aktivit pro předškolní děti ve Šlapanicích.....	42
Tabulka č. 16:	Zabezpečení lékařské péče ve Šlapanicích	43
Tabulka č. 17:	Ostatní zařízení zdravotní péče	44
Tabulka č. 18:	Index kriminality a trestné činy mezi roky 2016–2018 v OOP Šlapanice	46
Tabulka č. 19:	Trestné činy mezi roky 2016 – 2018 v OOP Šlapanice (indikativní výčet)	47
Tabulka č. 20:	Významné subjekty působící na poli kultury ve městě Šlapanice	49
Tabulka č. 21:	Vybraná zařízení ve městě Šlapanice pro konání kulturních akcí.....	50
Tabulka č. 22:	Subjekty zaměřené na sportovní a volnočasové aktivity	50
Tabulka č. 23:	Vybraná sportovní zařízení ve městě Šlapanice	52
Tabulka č. 24:	Ostatní subjekty působících v oblasti společenských aktivit	53
Tabulka č. 25:	Počet dokončených bytů ve městě Šlapanice	54
Tabulka č. 26:	Domovní fond ve městě Šlapanice k 26. 3. 2011.....	55
Tabulka č. 27:	Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností k 26. 3. 2011.....	55
Tabulka č. 28:	Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních ve Šlapanicích	58
Tabulka č. 29:	Nemovité památky zapsané na Ústředním seznamu kulturních památek	59
Tabulka č. 30:	Ostatní nemovité památky	59
Tabulka č. 31:	Druhy pozemků na území města (ha)	64
Tabulka č. 32:	Seznam zkratk	70

Seznam obrázků a grafů

Graf č. 1:	Správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice	11
Graf č. 2:	Vývoj počtu obyvatel ve Šlapanicích, ORP Šlapanice, v okrese Brno-venkov, v Jihomoravském kraji a v ČR v letech 1869–2018 (bazický index – rok 1869 = 100 %, v %)	14
Graf č. 3:	Vývoj v počtu obyvatel mezi lety 1991 – 2018 (stav k 31. 12.)	14
Graf č. 4:	Vývoj věkové struktury ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v období 2008 a 2018	18
Graf č. 5:	Růst průměrného věku ve vybraných městech Jihomoravského kraje, ORP Šlapanice, Brno-venkov, JMK, ČR v letech 2008 a 2018	19
Graf č. 6:	Podíl nezaměstnaných osob (%) ve Šlapanicích, v ČR, JMK, okresu Brno - venkov a ORP Šlapanice v letech 2014 až 2018	24
Graf č. 7:	Ekonomické subjekty ve Šlapanicích v období 2010 až 2018	26
Graf č. 8:	Základní silniční síť ve Šlapanicích a okolí	30
Obrázek č.1:	Mapa počtu osob v exekuci ve městě Šlapanice a ve vybraných městech v roce 2017	22